

รายงานการวิจัยผลการวิจัยในชั้นเรียน

การพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองปรือ
จังหวัดกาญจนบุรี ด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน

โดย

นางอนงนาฏ พรไชย

รหัส571081321023ห้อง 8301

นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

ปฏิบัติงาน ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองปรือ

สังกัดเทศบาลตำบลหนองปรือ อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

ชื่อเรื่อง การพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองปรือ
จังหวัดกาญจนบุรี ด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทานปีการศึกษา2561
ผู้เขียนนางอนงนาฏ พรไชย
ปริญญา ศึกษาศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย)
ที่ปรึกษา อาจารย์ดร.สุนทรเทียนงาม
อาจารย์ดร.อารีย์ พรหมเล็ก

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้จุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็ก ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทานกับหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทานกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น นักเรียนชาย – หญิง อายุระหว่าง 3 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 3 ขวบ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 5 คน

โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน จำนวน 3 เรื่อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทานและแบบสังเกตพฤติกรรมการพัฒนาทักษะการพูด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

พฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทานมีการเปลี่ยนแปลงของคะแนน ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทานแตกต่างกัน โดยคะแนนทักษะการพูดเฉลี่ยในแต่ละด้านมีคะแนนเพิ่มสูงขึ้นทุกด้าน

ประกาศคุณูปการ

ผลการวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความกรุณาและช่วยเหลือจากอาจารย์ดร.สุนทรเทียนงามและอาจารย์ดร.อารีย์ พรหมเล็กที่ท่านเสียสละเวลาคอยให้คำปรึกษาและแนะนำทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติด้วยความใกล้ชิดอย่างยิ่งตลอดมารวมทั้งตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองปรือและคณะครู ที่กรุณาให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาการศึกษาปฐมวัยทุกท่านที่ได้กรุณาให้การอบรมสั่งสอนถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ที่ดีและมีคุณค่ายิ่งแก่ผู้วิจัยจนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษา

ขอบพระคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาตรีหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาการศึกษาปฐมวัยทุกคนและขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีได้กล่าวนำไว้ในที่นี้ซึ่งมีส่วนช่วยเหลือในการทำวิจัยเล่มนี้ให้สำเร็จสมบูรณ์ที่ได้สนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

อนงนาฏพรไชย

ธันวาคม 2561

สารบัญ

บทที่

หน้า

บทคัดย่อ		ก
ประกาศนุญการ		ข
สารบัญ		ค
1 บทนำ		
ความสำคัญของปัญหา	1	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย		2
ขอบเขตของการวิจัย		3
ผลที่คาดว่าจะได้รับ		3
นิยามคำศัพท์		4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546		6
ทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย		15
การเล่นิทาน		26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		33
3 วิธีดำเนินการวิจัย		
ประชากร		35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย		35
การเก็บรวบรวมข้อมูล		36
การวิเคราะห์ข้อมูล		36
4 ผลการวิจัย		37
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ		
วัตถุประสงค์การวิจัย		42
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย		42
วิธีวิจัย		42
ผลการวิจัย		43
การอภิปรายผล		43
ข้อเสนอแนะ		44
บรรณานุกรม	46	
ภาคผนวก		48
แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะการพูด		49
จ แบบสังเกตพฤติกรรมเด็กปฐมวัยพัฒนาทักษะการพูด		59
ฉ ภาพการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็ก		75

บทที่ 1

บทนำ

1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะภาษามวลประสบการณ์และเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารในยุคที่มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารสะดวกในการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกันบุคคลที่สามารถใช้ภาษาได้ดีย่อมได้เปรียบในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมภาษาเป็นสิ่งที่ช่วยให้มนุษย์สื่อความคิดให้ผู้อื่นทราบได้และภาษาอย่างเป็นหัวใจของความเป็นมนุษย์ที่ทุกคนต้องใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกันอย่างเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้การแสวงหาความรู้หรือบอกทางต้องการของตนเองให้ผู้อื่นทราบและยังเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความคิดจินตนาการออกมาโดยอาศัยทักษะในการสื่อสารด้านการฟังการพูดการอ่านและการเขียนเพื่อทำความเข้าใจกับผู้อื่นศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2551 : 1)

กระบวนการใช้ทักษะทางภาษาในการสื่อสารถือเป็นความสามารถทางสติปัญญาของเด็กวัยนี้อีกด้านหนึ่งดังนั้นครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยควรส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กปฐมวัยให้เจริญงอกงามในทิศทางที่เหมาะสมส่งผลให้ประเทศไทยมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติพ. ศ. 2545-2559 (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ2545 :บทสรุป) เนื่องจากพัฒนาการทางสติปัญญาเป็นสิ่งที่ต่อเนื่องกันการบรรลุระดับสติปัญญาขั้นหนึ่งจะเป็นรากฐานสำหรับพัฒนาการทางสติปัญญาขั้นต่อไปตามที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ซึ่งให้ความสำคัญกับพัฒนาการทางสติปัญญาที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางภาษาโดยกำหนดเป็นจุดมุ่งหมายไว้เพื่อให้เด็กปฐมวัยใช้ภาษาในการสื่อสารได้เหมาะสมกับวัยและกำหนดสาระการเรียนรู้กับประสบการณ์สำคัญที่บูรณาการกับทักษะทางภาษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน(กระทรวงศึกษาธิการ 2546 ข 31-37)

การเรียนการสอนโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ภาษาแบบธรรมชาติ ที่มีจุดเน้นอยู่ที่การเรียนรู้ระหว่างนักเรียนกับเรื่องราวในวรรณกรรมและมีข้อ แตกต่างจากการเรียนการสอนโดยทั่วไป คือ 1) การสอนอ่านและเขียนโดยใช้วรรณกรรมและ การเรียนการสอนภาษาด้วยวิธีแบบธรรมชาติ (Whole Language) คือการฟัง พูด อ่าน และเขียน จะสอนสัมพันธ์กันไปทั้งหมด (เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ. 2540 : 4 ; อ้างอิงมาจาก Hillman. 1995) 2) นักเรียนมีความสนใจกิจกรรมการอ่านและเขียนโดยใช้วรรณกรรมเป็นแม่แบบ 3) เน้นความ แตกต่างระหว่างบุคคล (Individualistic) โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากตัวละครและเรื่องราวใน วรรณกรรม 4) นักเรียนจะอ่านและทำกิจกรรมเกี่ยวกับวรรณกรรมอย่างกระตือรือร้นต่อวรรณกรรม ที่ตนสนใจ 5) นักเรียนไม่จำเป็นต้องเข้าใจ

คำศัพท์ทุกคำในเนื้อหา เพราะการสอนมุ่งเน้นให้นักเรียน เข้าใจความหมายที่สมบูรณ์ของเรื่องราวได้เป็นสำคัญ 6) ในสถานการณ์ที่นักเรียนต้องการความรู้ กฎเกณฑ์ทางภาษา ครูสามารถสอนได้ทันที ซึ่งทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของไวยากรณ์และการ เรียนรู้ไวยากรณ์อย่างมีความหมาย 7) การสอนแบบนี้ช่วยให้นักเรียนรักการอ่านและชื่นชมในภาษา ประสบการณ์ตรงจากรรณกรรมทำให้ได้รับความรู้ความรู้นิยมความคิดต่าง ๆ จากมุมมองใหม่ที่กว้างขวางขึ้นกว่าเดิม

นิทานทำให้เด็กได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับสถานที่และผู้คนซึ่งพวกเขาอาจไม่มี โอกาสได้รับจาก ประสบการณ์ตรง ให้เด็กได้รับความรู้ ความคิดรวบยอดและแนวความคิดต่าง ๆ จากแง่มุมมองใหม่ ประสบการณ์จากนิทานจะช่วยให้เด็กได้ขยายพรมแดนของความรู้ และ พลังของจินตนาการออกไป นิทานที่ดีจะช่วยให้เด็กได้เข้าใจตัวเองและผู้อื่นที่รอบข้าง ด้วยโครงสร้างและรูปแบบต่าง ๆ ของภาษาอังกฤษตามของนิทานจะช่วยให้เด็กได้เข้าใจในสิ่งที่ อ่านมากขึ้นนิทานเป็นกลไกที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เกิดผลดีขึ้น และสามารถนำนักเรียนไปสู่การอ่านออกเขียนได้สำหรับการเรียนรู้โดยวิธีธรรมชาติ โดยใช้เนื้อหา เรื่องราวจากนิทานเป็นหลักในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางภาษาให้มีพัฒนาการอย่าง ต่อเนื่องสอดคล้องกับการเรียนรู้ทักษะทางภาษาแบบธรรมชาติ (Whole Language) โดยใช้นิทานเป็นหลักกระตุ้นให้เด็กอ่านออก และใช้ภาษาให้เด็กเกิดความรู้สึกรักสนุกสนานกับเรื่องราว ที่อ่าน ชาบซึ่งและพอใจในความงดงามของภาษา เข้าใจพฤติกรรม ความคิดและคุณค่าของมนุษย์ และมีพัฒนาการทักษะทางภาษาที่ดีขึ้น (เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ. 2550 : 4 ; อ้างอิงมาจาก Routman. 1988) ผู้ศึกษาค้นคว้า เป็นครูผู้สอนเด็กเล็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองปรือ จากผลการประเมินการใช้ภาษาในการสื่อสารของเด็กเล็ก ประจำปีการศึกษา 2559 ที่ผ่านมา พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ยังปัญหาเรื่องการใช้ภาษาในการสื่อสาร ด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ซึ่งถือว่าเป็น พื้นฐานสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะพัฒนาทักษะการใช้ภาษาในระดับที่สูงขึ้น คือ การเข้าใจเรื่องที่ได้อ่านหรือได้อ่าน การถ่ายทอดความคิด ด้วยการพูดและการเขียนที่สื่อความหมายได้ ถูกต้องชัดเจน

จากสภาพปัญหาข้างต้นผู้ศึกษาค้นคว้า ซึ่งเป็นเป็นครูผู้สอนเด็กเล็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองปรือ จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็กโดยการใช้นิทาน ซึ่งจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ภาษาแบบองค์รวมและพัฒนาความสามารถทางภาษา ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ให้เชื่อมโยงกันอย่างเป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับพัฒนาการวัย วุฒิภาวะ และขีดศักยภาพของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะพัฒนาทักษะ การใช้ภาษาในระดับที่สูงขึ้นของระดับปฐมวัยต่อไป

2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้วิธีการจัดประสบการณ์การเล่นิทาน

คำถามการวิจัย

1.การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการใช้นิทานสามารถพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็กได้หรือไม่
อย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

1. หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการใช้นิทานเด็กเล็กมีทักษะการพูดสูงกว่าก่อนการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้โดยการใช้นิทาน

3.ขอบเขตการวิจัย

3.1กลุ่มเป้าหมาย

3.1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น นักเรียนชาย – หญิง อายุระหว่าง 3 ปี ซึ่งกำลังศึกษา
อยู่ในชั้นอนุบาล 3 ขวบ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองปรือจังหวัด
กาญจนบุรี จำนวน 5 คน

3.2เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาสาระที่ใช้ในการวิจัยเป็นไปตามหลักสูตรสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนอง
ปรือ ชั้นอนุบาล 3 ขวบ จำนวนจำนวน 3 หน่วย คือ หน่วยผลไม้ หน่วยสัตว์ หน่วยโรงเรียนของเรา

3.3ระยะเวลา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2ปีการศึกษา 2561ตั้งแต่วันที่ 11ธันวาคม
พ.ศ. 2561 ถึงวันที่ 11มกราคม พ.ศ. 2562

3.4ตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการใช้นิทาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการพูด

4.ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. หลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการใช้นิทานเด็กเล็กมีทักษะการพูดดีขึ้น
2. ครูผู้สอนเด็กเล็กได้จัดทำแผนการจัดกิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาทักษะการพูดแก่เด็กเล็ก ให้เห็นแก่
ประโยชน์ส่วนรวม
3. ครูผู้สอนเด็กเล็กได้แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการใช้นิทานเพื่อนำไปพัฒนาทาง
ทักษะทางด้านอื่นๆได้

5.นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การพัฒนาทักษะการพูด** หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมที่มุ่งกระตุ้นให้นักเรียน เกิดความก้าวหน้าและได้แสดงทักษะทางภาษาด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนให้ประสาน สัมพันธ์กัน เกิดองค์ความรู้จากประสบการณ์เรียนรู้ การเปล่งเสียงออกเป็นถ้อยคำ วลี ประโยคที่ชัดเจน เพื่อใช้ในการ ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึกให้ผู้อื่นได้เข้าใจ โดยการใช้น้ำเสียงได้ อย่างเหมาะสม กับสถานการณ์

2. **การจัดกิจกรรมโดยการใช้นิทาน**หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะการพูด ระหว่างเด็กนักเรียนกับเรื่องราวในนิทานโดยมีขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) เล่านิทานอ่านให้ฟัง
- 2) อ่านซ้ำพูดต่อเติมข้อความที่หายไป
- 3) เล่าเองย้ำทวน
- 4) แต่งเรื่องเขียนภาพจากวรรณกรรม
- 5) แสดงบทบาทสมมติ

โดยใช้หนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อให้เด็กอ่าน หรือฟังอย่างเหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยเนื้อหาสาระสอดคล้องกับความสนใจของเด็ก มีรูปแบบสวยงามสะดุดตา และสามารถเลือกอ่านได้ด้วยความสนุกสนาน เพลิดเพลิน

การพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็ก ผู้ศึกษาค้นคว้า ในครั้งนี้ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
 - 1.1 ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย
 - 1.2 หลักการ
 - 1.3 จุดหมาย
 - 1.4 คุณลักษณะตามวัย
 - 1.5 ระยะเวลาเรียน
 - 1.6 สาระการเรียนรู้
 - 1.7 การจัดประสบการณ์
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย
 - 2.1 ความหมายของภาษา
 - 2.2 พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย
 - 2.3 ทักษะทางภาษาด้านการพูด
 - 2.4 ทฤษฎีพัฒนาการทางภาษา
 - 2.5 แนวทางในการส่งเสริมภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทาน
 - 3.1 ความหมายของนิทาน
 - 3.2 ความหมายของการเล่านิทาน
 - 3.3 ประเภทของนิทาน
 - 3.4 จุดประสงค์ของการเล่านิทาน
 - 3.5 คุณค่าของนิทานที่มีต่อการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย
 - 3.6 หลักในการเลือกนิทานที่จะนำมาเล่าให้เด็กฟัง
 - 3.7 เทคนิควิธีในการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 3.8 องค์ประกอบของการเล่านิทาน
 - 3.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปีเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะ ของการอบรม เลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตาม วัยและความสามารถของแต่ละบุคคล

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่าง ระหว่างบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เมื่อเด็กจบการศึกษาระดับปฐมวัย เด็กจะบรรลุตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในจุดหมาย 12 ข้อ และในแต่ละช่วงอายุ ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงคุณลักษณะตามวัยของเด็กด้วย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จะครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญา ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

คุณลักษณะตามวัย

คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติเมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้น ๆ ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจคุณลักษณะตามวัยของเด็กอายุ 3 – 5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ขณะเดียวกันจะต้องสังเกตเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างระหว่าง บุคคล เพื่อนำข้อมูลไปช่วยในการพัฒนาเด็กให้เต็มตามความสามารถและศักยภาพ พัฒนาการเด็กในแต่ละ ช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และการพัฒนาจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ถ้าสังเกตพบว่าเด็กไม่มีความก้าวหน้าอย่างชัดเจนต้องพาเด็กไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขได้ทันทั่วทั้งที่ คุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็กอายุ 4 – 5 ปี มีดังนี้

- กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้
- รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสอง
- เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้
- เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้
- ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้
- กระฉับกระเฉงไม่ชอบอยู่เฉย

พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

- แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์
- เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถ และผลงานของตนเองและผู้อื่น
- ชอบท้าทายผู้ใหญ่
- ต้องการให้มีคนฟัง คนสนใจ

พัฒนาการด้านสังคม

- แต่งตัวด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง
- เล่นร่วมกับผู้อื่นได้
- รอคอยตามลำดับก่อน – หลัง
- แบ่งของให้คนอื่น
- เก็บของเล่นเข้าที่

พัฒนาการด้านสติปัญญา

- จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้าได้
- บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้
- พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ
- สนทนาโต้ตอบ / เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง
- สร้างผลงานตามความคิดของตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น
- รู้จักใช้คำถาม “ทำไม”

เด็กอายุ 5 ปีพัฒนาการด้านร่างกาย

- กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้
- รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง
- เดินขึ้น ลงบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว
- เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้
- ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด
- ใช้กล้ามเนื้อเล็กได้ดี เช่น ตัดกระดาษ ผูกเชือก รองเท้า ฯลฯ
- ยึดตัว คล่องแคล่ว

พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

- แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
- ขึ้นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น
- ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง

พัฒนาการด้านสังคม

- ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง
- เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้
- พบผู้ใหญ่ รู้จักไหว้ ทำความเคารพ
- รู้จักขอบคุณ เมื่อรับของจากผู้ใหญ่
- รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

พัฒนาการด้านสติปัญญา

- บอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง จำแนก และจัดหมวดหมู่สิ่งของได้
- บอกชื่อ นามสกุล และอายุของตนเองได้
- พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- สนทนาโต้ตอบ / เล่าเป็นเรื่องราวได้
- สร้างผลงานตามความคิดของตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นและแปลกใหม่
- รู้จักใช้คำถาม “ทำไม” “อย่างไร”
- เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม
- นับปากเปล่าได้ถึง 20

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งนี้ สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความรู้สำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี จะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่ที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กที่เด็กมีโอกาสใกล้ชิดหรือมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวันและเป็นสิ่งที่เด็กสนใจ จะไม่เน้นเนื้อหา การท่องจำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะหรือกระบวนการจำเป็นต้องบูรณาการทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก เช่น ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด ทักษะการใช้ภาษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เป็นต้น ขณะเดียวกันควรปลูกฝังให้เด็กเกิดเจตคติที่ดี มีค่านิยมที่พึงประสงค์ เช่น ความรู้สึที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รักการเรียนรู้ รักธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และมีคุณธรรม จริยธรรม ที่เหมาะสมกับวัย เป็นต้น

ผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษา อาจนำสาระการเรียนรู้มาจัดในลักษณะหน่วยการสอนแบบบูรณาการหรือเลือกใช้วิธีการที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย สาระการเรียนรู้กำหนดเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญสำหรับการสร้างองค์ความรู้ โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ บุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมกันด้วย ประสบการณ์สำคัญมีดังนี้

1.1 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่

1.1.1 การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่

- การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
- การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์
- การเล่นเครื่องเล่นสนาม

1.1.2 การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก

- การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
- การเขียนภาพและการเล่นสี
- การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยดินเหนียว ดินน้ำมัน แป้งไม้ เศษวัสดุ

1.1.3 การรักษาสุขภาพ

- การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย

1.1.4 การรักษาความปลอดภัย

- การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในกิจวัตรประจำวัน

1.2 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ได้แก่

1.2.1 ดนตรี

- การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี
- การเล่นเครื่องดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะ ประเภทตี
- การร้องเพลง

1.2.2 สุนทรีภาพ

- การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม
- การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลก ขำขันและเรื่องราว / เหตุการณ์ที่สนุกสนานต่าง ๆ

1.2.3 การเล่น

- การเล่นอิสระ
- การเล่นรายบุคคล การเล่นเป็นกลุ่ม
- การเล่นในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

1.2.4 คุณธรรม จริยธรรม

- การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ

1.3 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ได้แก่การเรียนรู้ทางสังคม

- การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
- การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การวางแผน ตัดสินใจเลือก และลงมือปฏิบัติ
- การมีโอกาสได้รับรู้ความรู้สึก ความสนใจ และความต้องการของตนเองและผู้อื่น
- การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแก้ปัญหาในการเล่น
- การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยอยู่และความเป็นไทย

1.4 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่

1.4.1 การคิด

- การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิมรส และดมกลิ่น
- การเลียนแบบการกระทำและเสียงต่าง ๆ
- การเชื่อมโยง ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง
- การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่นและผลงาน
- การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุ ต่าง ๆ

1.4.2 การใช้ภาษา

- การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
- การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง
- การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
- การฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
- การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก เขียนภาพ เขียนขีดเขียน เขียนคล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์ เขียนชื่อตนเอง

- การอ่านในหลายรูปแบบ ผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็กอ่าน ภาพหรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน / เรื่องราวที่สนใจ

1.4.3 การสังเกต การจำแนก และการเปรียบเทียบ

- การสำรวจและการอธิบายความเหมือน ความต่างของสิ่งต่าง ๆ
- การจับคู่ การจำแนก และการจัดกลุ่ม
- การเปรียบเทียบ เช่น ยาว / สั้น ขรุขระ / เรียบ ฯลฯ
- การเรียงลำดับสิ่งต่าง ๆ
- การคาดคะเนสิ่งต่าง ๆ
- การตั้งสมมติฐาน
- การทดลองสิ่งต่าง ๆ
- การสืบค้นข้อมูล

1.4.4 จำนวน

- การเปรียบเทียบจำนวน มากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน
- การนับสิ่งต่าง ๆ
- การจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง
- การเพิ่มหรือลดของจำนวนหรือปริมาณ

1.4.5 มิติสัมพันธ์ (พื้นที่ / ระยะ)

- การต่อเข้าด้วยกัน การแยกออก การบรรจุและการเทออก
- การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่าง ๆ กัน
- การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน
- การอธิบายในเรื่องทิศทางการเคลื่อนที่ของคนและสิ่งต่าง ๆ
- การสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยการวาดภาพ ภาพถ่าย และรูปภาพ

1.4.6 เวลา

- การเริ่มต้นและการหยุดการกระทำโดยสัญญาณ
- การเปรียบเทียบเวลา เช่น ตอนเช้า ตอนเย็น เมื่อวานนี้ พรุ่งนี้ ฯลฯ
- การเรียงลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ
- การสังเกตความเปลี่ยนแปลงของฤดู

2. สารที่ควรเรียนรู้

สารที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และ

ความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญที่ระบุไว้ข้างต้น ทั้งนี้อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก สาระที่เด็กอายุ 3 – 5 ปี ควรเรียนรู้ มีดังนี้

- 1.เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อ นามสกุล รูปร่าง หน้าตา รู้จักอวัยวะต่าง ๆ วิธีรักษาร่างกายให้สะอาด ปลอดภัย เรียนรู้ที่จะเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองคนเดียว หรือกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และแสดงมารยาทที่ดี
- 2.เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรได้มีโอกาสรู้จักและรับรู้เรื่องราวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน รวมทั้งบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้อง หรือมีโอกาสใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน
- 3.ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรจะได้เรียนรู้สิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของโลกที่แวดล้อมเด็กตามธรรมชาติ เช่นฤดูกาล กลางวัน กลางคืน ฯลฯ
4. สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรจะได้รู้จักสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก ผิวสัมผัสของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ และการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน

การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3 – 5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงเกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1. หลักการจัดประสบการณ์

- 1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง
- 1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
- 1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต
- 1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
- 1.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2. แนวทางการจัดประสบการณ์

- 2.1 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือเหมาะสมกับอายุวุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- 2.2 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้คือเด็กได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

- 2.3 จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้
- 2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวกและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
- 2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน
- 2.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก
- 2.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- 2.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้
- 2.9 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผนการสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ
- 2.10 จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

3. การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี สามารถนำมาจัดกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใดและอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

3.1 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

- 3.1.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน
- 3.1.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที
- 3.1.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเสรี เช่นการเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40 – 60 นาที
- 3.1.4 กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

3.2 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวันการเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันต้องให้ครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

- 3.2.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่าง ๆ จึงควรจัดกิจกรรม โดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี
- 3.2.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับช้อนส้อมใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ
- 3.2.3 การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออกมีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย และศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย
- 3.2.4 พัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ
- 3.2.5 การพัฒนาการคิดเพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอดสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหาจึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่ง ข้อมูลต่าง ๆ ทดลอง ศึกษาออกสถานที่ ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล
- 3.2.6 การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และ บุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ
- 3.2.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่าง ๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ เช่น แท่งไม้ รูปทรงต่างๆ ฯลฯ

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3 – 5 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ทั้งนี้ให้มุ่งนำข้อมูลการประเมินมาพิจารณา ปรับปรุง วางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตร การประเมินพัฒนาการควรยึดหลัก ดังนี้

1. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก
2. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
3. สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
4. ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือและจัดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
5. ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลาย ๆ ด้าน ไม่ควรใช้การทดสอบ

สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 3 – 5 ปี ได้แก่ การสังเกตการบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

พัฒนาการทางภาษาและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

1. ความหมายของภาษา มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของภาษาไว้ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2550 : 106) กล่าวว่า ภาษา หมายถึง ระบบการเปล่งเสียง และการเขียน สัญลักษณ์ซึ่งคนในสังคมเรียนรู้และใช้ในการทำงานเดียวกัน

วิทยากร เชียงกุล (2551 : 142) กล่าวว่า ภาษา หมายถึง เครื่องมือในการให้และรับ ข้อมูลเพื่อสื่อความหมายถึงความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนความ คิดเห็น เจตคติ และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 1) ได้ให้ความหมายของภาษา คือ ระบบที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการคิดและการติดต่อสื่อสาร ประกอบด้วยสัญลักษณ์ที่อยู่รวมกันอย่าง มีแบบแผนหรือกฎเกณฑ์

บุษบง ต้นตึงศ์ (2552 : 20) คำว่า “ภาษา” เป็นคำบาลีสันสกฤตแปลตามรูปศัพท์ หมายถึง คำพูด หรือ ถ้อยคำ ภาษาเป็นเครื่องมือของมนุษย์ที่ใช้ในการสื่อความหมายให้ สามารถสื่อสารติดต่อทำความเข้าใจกัน โดยมีระเบียบของคำและเสียงเป็นเครื่องกำหนด

हररषषष नीलवषषषष (2555 : 201) ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสารระหว่าง มนุษย์ ซึ่งต้องอาศัยทักษะการฟังและการพูดอันเป็นพื้นฐานของการอ่านและการเขียน ในการติดต่อ ทำความเข้าใจกับผู้อื่น

สรุปได้ว่า ภาษา หมายถึง เครื่องมือหรือตัวแทนสัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ ทศณคคค ใช้ในการติดต่อกับบุคคลอื่น เพื่อนำมาซึ่งความเข้าใจอันดี ระหว่างกัน

2. ความสำคัญของภาษา นักทฤษฎีพัฒนาการได้ให้ความสำคัญของภาษาว่า ภาษาเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการ ทางสังคมและสติปัญญาของเด็กปฐมวัย

สุภาวดี ศรีวรรณ (2552 : 36) กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาเป็นเรื่องซับซ้อนซึ่งจะต้อง คำนึงถึงโครงสร้างภาษาในตัวเด็กด้วย เพราะบางครั้งเด็กพูดคำใหม่โดยไม่ได้รับแรงเสริมมาก่อนเลย เขาอธิบายการเรียนรู้ภาษาของเด็กว่าเมื่อเด็กได้รับประโยค หรือกลุ่มคำต่าง ๆ เข้ามาเด็กจะสร้าง ไวยากรณ์ขึ้น โดยใช้เครื่องมือการเรียนรู้ภาษาที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ซึ่งได้แก่อวัยวะเกี่ยวกับการพูด การ ฟัง

นอกจากนี้เลนเนเบิร์ก (Lenneberg) ยังเป็นผู้หนึ่งที่เสนอทฤษฎีแนวนี้โดยมีความเชื่อว่า มนุษย์มีอวัยวะที่พร้อมสำหรับการเรียนรู้ภาษา ถ้าสมองส่วนนี้ชำรุด หลังจากวัยร่นตอนต้น (อายุประมาณ 12 ปี) จะทำให้การเรียนรู้ภาษาใหม่ได้ยาก

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2552 : 111) กล่าวว่า ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการทางสติปัญญา เด็กก่อนวัยเรียนเป็นวัยที่มีพัฒนาการทางภาษามาก รู้จักคำศัพท์มากขึ้น พัฒนาคำพูด เดี่ยวสู่คำพูดที่เป็นวลีและประโยคในที่สุด

เยาวภา เดชะคุปต์ (2551 : 60) เสนอความสำคัญของภาษาว่า ทุกสังคมมีภาษาถิ่น ของตน คนทุกคนที่เกิดมาจะต้องรู้จักพูดจาเพื่อสื่อความหมายและใช้ภาษาของตนให้ถูกต้องในการ เรียนรู้ภาษา เด็กจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับระบบของเสียงเป็นสำคัญ การสอนศิลปะภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย ควรเป็นการเตรียมความพร้อมในการสื่อสารให้กับเด็ก โดยเด็กจะเรียนรู้พื้นฐานของภาษาได้อย่างรวดเร็ว จากการจัดกิจกรรมอย่างไม่เป็นทางการ

ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2550 : 2) ได้เสนอว่าความสำคัญ ของภาษาว่า ภาษาเป็นเครื่องมือให้มนุษย์ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นนามธรรมต่อกัน ไม่ว่า การติดต่อกับผู้อื่นจะมีลักษณะใด ย่อมต้องอาศัยภาษาเป็นเครื่องมือ เช่น การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การทำงานร่วมกัน เป็นต้น ภาษาเป็นพฤติกรรมชนิดหนึ่ง ซึ่งใช้เป็นตัวช่วยให้เด็กมี พัฒนาการทางสังคม ช่วยให้เด็กเกิดความอบอุ่นมั่นคง ภาษาช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ช่วยให้มีความคิด มีความรู้ตลอดจนเจตคติต่าง ๆ การปรับตัวของเด็กก็ได้รับอิทธิพลจากภาษาพูด

สรุปได้ว่า ภาษาช่วยให้มนุษย์สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองและเข้าใจผู้อื่น และการใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันได้ นำไปสู่พัฒนาการทางสังคมตลอดจนนำไปสู่ความคิดเพื่อพัฒนาสติปัญญาต่อไป

3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ทางภาษา

3.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552 : 22 ; อ้างอิงมาจาก วรรณาท รักสกุลไทย และนฤมล เนียมหอม. 2549) เชื่อว่าภาษาที่ เด็กใช้เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นระดับพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก ซึ่งมีลำดับขั้นการเรียนรู้ดังนี้

3.1.1 ขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Sensorimotor Period) เป็นช่วงที่ เด็กเรียนรู้โดยเชื่อมโยงคำกับกิจกรรม เด็กจะพูดซ้ำ แล้วซ้ำอีกแม้ว่าจะอยู่คนเดียวหรือถูกห้ามก็ตาม

3.1.2 ขั้นความคิดก่อนเกิดปฏิบัติการ (Preoperational Period) เป็นช่วงที่เด็กใช้สัญลักษณ์แทนวัตถุหรือประสบการณ์ เช่น ใช้บล็อกแทนบ้าน วาดภาพเพื่อสื่อจินตนาการของตน

3.1.3 ขั้นปฏิบัติการคิดก่อนรูปธรรม (Concrete Operational Period) เป็นช่วงที่เด็กคิดได้มากกว่า 1 มุมมอง สามารถสร้างประโยคได้และเข้าใจเมื่อตัวอักษรตัวเดียวกันไปอยู่ในที่ต่างๆ กันในแต่ละคำ

3.1.4 ขั้นปฏิบัติการคิดก่อนนามธรรม (Formal Operational Period) เป็นช่วงที่เด็กเข้าใจเหตุผลซึ่งเป็นนามธรรม จึงเข้าใจสัญลักษณ์ทางภาษาได้ดี

หลักการสอนตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์

1. จัดการเรียนการสอนให้เด็กปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม กระตุ้นให้เด็กได้ลงมือกระทำ โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก ตอบคำถามของเด็ก และเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออก

2. จัดหาอุปกรณ์การเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม มีความเหมาะสม และมีจำนวน เพียงพอ

3. จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ให้เด็กได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหลากหลายในขอบเขตเนื้อหาที่มีความแตกต่างกัน

4. จัดให้เด็กเรียนรู้จากแรงจูงใจและวินัยในตนเอง ครูเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือก กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้เด็กได้แสดงพฤติกรรมและมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

5. จัดการเรียนการสอนโดยไม่ควรเร่งขั้นพัฒนาการ

6. จัดการเรียนการสอนภาษาโดยคำนึงว่าเด็กรับรู้ส่วนรวมมากกว่าส่วนย่อย

3.2 ทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคมของไวทือตสกี (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552 : 25 ; อ้างอิงมาจาก สุรางค์ โค้วตระกูล. 2553)

เชื่อว่ามนุษย์มีความต้องการภายในที่จะ มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การเติบโตทางภาษาขึ้นอยู่กับที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและวัตถุใน สภาพแวดล้อม ปฏิสัมพันธ์ของผู้ใหญ่จะช่วยชี้แนะและขยายประสบการณ์ด้านภาษาของเด็ก มีสาระสำคัญดังนี้

3.2.1 ระดับของสติปัญญา แบ่งเป็น 2 ชั้น คือ

1) ระดับสติปัญญาเบื้องต้น (Elementary mental processes) หมายถึง สติปัญญาตามธรรมชาติบนพื้นฐานของระบบทางชีวภาพที่มนุษย์ทุกคนมีเหมือนกันโดยไม่ต้องเรียนรู้

2) ระดับสติปัญญาขั้นสูง (Higher mental processes) หมายถึง สติปัญญาที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ที่ให้การอบรมเลี้ยงดู ถ่ายทอดวัฒนธรรมโดยใช้ภาษา เมื่อเด็กเรียนรู้ ภาษาจะทำให้เด็กเรียนรู้ความคิดรวบยอด สัญลักษณ์ต่างๆ ช่วยให้เด็กเข้าใจสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น ภาษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการคิดและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสติปัญญา

3.2.2 ครูช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ ถ้าทราบขอบเขตการเรียนรู้ (Zone of proximal development) ซึ่งหมายถึงช่วงห่างระหว่างระดับพัฒนาการหรือความรู้ความสามารถที่ เด็กมีเทียบกับพฤติกรรมแก้ปัญหาคือของเด็ก เป็นการแสดงศักยภาพของพัฒนาการทางสติปัญญาเป็น ระดับ โดยเริ่มต้นจากปัญหาที่ยังแก้ด้วยตนเองไม่ได้ แต่อาจแก้ได้เมื่อได้รับคำแนะนำ และการ ร่วมงานกับผู้ใหญ่และเพื่อนวัยเดียวกันที่มีความสามารถมากกว่า

3.2.3 ขั้นพัฒนาการทางภาษา มี 3 ชั้น คือ ชั้นที่ 1 ภาษาสังคม (Social speech) อายุแรกเกิด – 3 ปี เด็กใช้ภาษาเพื่อ แสดงความคิดหรืออารมณ์ และควบคุมพฤติกรรมของผู้อื่น โดยใช้คำพูดพยางค์เดียว เช่น “ไม่” หมายความว่า “ไม่ชอบ” “ไม่ต้องการ” “ไม่ได้” ภาษาสังคมเป็นภาษาที่เด็กใช้

ในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ขั้นที่ 2 ภาษาที่พูดกับตนเอง (Egocentric speech) อายุ 3-7 ปี เด็กใช้ภาษา พูดกับตนเองโดยไม่จำเป็นจะต้องเกี่ยวข้องกับใคร แม้ว่าจะพูดคนเดียวแต่ก็จะออกเสียงให้ผู้อื่นได้ยิน ด้วย ภาษาที่พูดกับตนเองมีบทบาทสำคัญในการประสานความคิดและพฤติกรรม ขั้นที่ 3 ภาษาที่พูดในใจเฉพาะตนเอง (Inner speech) อายุ 7 ปีขึ้นไป การคิดทุกอย่างใช้ภาษาที่พูดในใจ ภาษาที่พูดในใจเป็นตัวแปรในการพัฒนาสติปัญญาขั้นสูง

หลักการสอนของไวทือตสกี คือ ขอบเขตการเรียนรู้ซึ่งเป็นแนวทางให้ครูสามารถ ช่วยเหลือเด็กให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ ไวทือตสกีเรียกวิธีสอนนี้ว่าการสอนโดยการช่วยเหลือ ของครู หลักการสอนของ ไวทือตสกีคือ เด็กเป็นผู้ลงมือกระทำและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เด็กเรียนรู้ จากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและเด็กทุกคนมีขอบเขตการเรียนรู้ ซึ่งครูจะต้องทราบว่าเด็กมีขอบเขต การเรียนรู้ต่างกัน การช่วยเหลือจากครูจะช่วยให้เด็กทุกคนเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพ

สรุปว่า พัฒนาการทางภาษาของเด็กเกิดจากการที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เป็นการ เรียนรู้ของเด็กจากประสบการณ์ การรับรู้ทางประสาทสัมผัส การทำความเข้าใจกับสิ่งนั้น เด็กจะ ค้นพบการเรียนรู้ทางภาษาด้วยตนเอง

ทักษะทางภาษาด้านการพูด

1. ความหมายของการพูด

ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2551 : 49) ได้อธิบายถึงความหมายการ พูดไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านภาษาศาสตร์ (Linguistic Level) หมายถึงกระบวนการที่ผู้พูดสรรหาถ้อยคำ เสียงที่ต้องการใช้มารวมกัน เปล่งออกมาเป็นประโยคที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

2. ด้านสรีรวิทยา (Physiologicil Level) เป็นระบบการทำงานของเซลล์ประสาท เช่น จัดสรรให้อวัยวะต่างๆ ของผู้พูดเคลื่อนไหว เพื่อการเปล่งเสียงกระตุ้นการทำงานของอวัยวะที่ใช้ ในการออกเสียงและอวัยวะที่ใช้ในการรับฟังเสียงของผู้พูด

3. ด้านความรู้ในเรื่องเสียง (Acoustic Level) คือการที่คลื่นเสียงเดินทางผ่านอากาศ ระหว่างผู้พูดมายังผู้ฟังพร้อมๆ กับที่จะสะท้อนไปเข้าหูผู้พูดเองด้วย

4. ด้านจิตวิทยา (Psychological Level) หมายถึง ความรู้สึกจากการฟังที่ได้ยินได้ ฟังจากผู้พูดทำให้เกิดความสัมพันธ์กันทั้งผู้พูดและผู้ฟัง โดยที่มีการคาดหวังกันทั้งสองฝ่าย

รังสรรค์ จันต๊ะ (2552 : 86) กล่าวว่า การพูด หมายถึง กระบวนการสื่อสารของ มนุษย์ ผู้พูดจะเป็นผู้ส่งสารอันเป็นเนื้อหาสาระของข้อมูล ความรู้ กับอารมณ์ ความรู้สึก ความต้องการ และความคิดเห็นของตนเอง ประกอบกริยาทำทางส่งไปยังผู้ฟังหรือผู้รับสาร เพื่อให้ได้รับทราบและเกิด การตอบสนอง

สุภาวดี ศรีวรรณะ (2552 : 86) กล่าวว่า การพูด หมายถึงพฤติกรรมการติดต่อ สื่อสารระหว่างบุคคลด้วยการใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง ภาษา อากัปกิริยา ทำทาง สีสหน้า แววตา เพื่อถ่ายทอด ความรู้สึก ความคิด ความต้องการของผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง เกิดความเข้าใจและตอบสนอง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การพูดเป็นการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น โดยการเปล่งเสียงออกมาเป็น ถ้อยคำเพื่อส่งสารให้ผู้ฟังเข้าใจ ความต้องการ ความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ซึ่งการพูดของเด็กปฐมวัยใน การศึกษาขั้นคว่ำครึนี้เป็นการเล่าเรื่องจากภาพและการใช้คำพูดเหมาะสมกับสถานการณ์

2. ความสำคัญของการพูด

วรรณิ โสมประยูร (2552 : 186) กล่าวว่า การพูดเป็นการสื่อสารที่มีความสำคัญ เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมากที่สุด เพราะการพูดเป็นเครื่องมือสื่อความรู้และความคิดที่รวดเร็วและ แพร่หลายได้ผลดี

สุภาวดี ศรีวรรณะ (2553 : 63-64) กล่าวถึงความสำคัญของการพูดว่าการพูดเป็น เครื่องมือที่สำคัญของการติดต่อสื่อสารอันนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต และเป็นพื้นฐานที่จะช่วยฝึกทักษะ ทางภาษาเป็นอย่างดี ซึ่งจุดประสงค์ของการพูดมีดังนี้

1. เพื่อให้เด็กพัฒนาการพูดได้คล่องเป็นธรรมชาติ ได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ
2. เพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดได้ชัดเจน ได้ฝึกเสียงที่เป็นปัญหาสำหรับเด็กเช่น เสียง “ล” นอกจากนี้ยังควรพูดด้วยเสียงที่น่าฟัง รื่นหู ไม่ดัง ไม่ค่อยจนเกินไป มีความมั่นใจใน การพูด
3. พูดถูกต้องจนเป็นนิสัย เช่น เด็กๆ มักจะพูดประโยคปฏิเสธว่า “ผมเปล่าทำ” ต้องแก้เป็น “ผมไม่ได้ทำครับ”
4. เพื่อใช้ภาษาเป็นเครื่องมือติดต่อสังคมกับเพื่อนๆ และบุคคลอื่น การที่เด็กจะนำคบ หาสมาคมด้วยย่อมต้องมีภาษาที่สุภาพ ดังนั้นการให้การศึกษาแก่เด็กวัยนี้ย่อมจะต้องฝึกเด็กให้รู้จักใช้ คำสุภาพทั้งหลาย เช่น คำว่าขอโทษ ขอคุณ ขอใจ โดยต้องเป็นแบบให้เด็กและต้องให้เด็กใช้อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้จะต้องใช้ให้ถูกกาลเทศะด้วย เสียงที่พูดในห้องเรียนต้องไม่ดังเหมือนเสียงที่ ใช้ในสนาม
5. เพื่อพัฒนาความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่นคือ ไม่เพียงแต่แสดงความคิดเห็นของ ตนเท่านั้น แต่ยังสามารถเข้าใจในสิ่งที่คนอื่นพูด สามารถพูดสิ่งที่ผู้อื่นกล่าวไว้ได้
6. การฝึกเลียนเสียงคำพูดก่อนที่จะบรรยายเรื่องราวต่างๆ หากไม่ฝึกในเรื่องนี้เด็กบาง คนจะเล่าเรื่องไม่ตรงจุด
7. เรียนรู้เกี่ยวกับภาษา เช่น หลักของการออกเสียง เสียงวรรณยุกต์ การเว้นวรรค การเรียบเรียงให้เป็นประโยค และค าบาง คามีความหมายได้หลายอย่าง

นภเนตร ธรรมบวร (2554 : 113-114) ได้กล่าวว่าพัฒนาการทางการพูดถือเป็นการ แสดงออกทางพัฒนาการทางภาษาด้านหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญพอๆ กับการเขียนเลขที่เดียว การพูด เป็นการรวบรวมประสบการณ์ต่างๆ ของเด็กเข้าด้วยกัน อันได้แก่ ความรู้สึก การรับรู้ การเรียนรู้ ความจำ และความรู้ความเข้าใจ

สมาพร สามเตี้ย (2555 : 19) ได้กล่าวว่า การพูดมีความสำคัญสำหรับมนุษย์เป็น อันมาก เนื่องจากเป็นเครื่องมือในการสื่อความหมายที่ดีที่สุดระหว่างผู้พูดและผู้ฟังได้รวดเร็วว่าการสื่อ ความหมายด้วยวิธีอื่น ๆ การพูดเป็นการได้เห็นได้ทราบถึงความต้องการของผู้พูดต่อผู้ฟังได้เป็นดี ทั้งยังช่วยสร้างความเข้าใจต่อมนุษย์ด้วยกัน เนื่องจากการพูดต้องใช้ระดับเสียงตามสถานการณ์ ต่างๆ ที่เหมาะสมและได้เห็นท่าทางในการพูด

สรุปได้ว่า การพูดมีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก เป็นการสื่อความเข้าใจระหว่างผู้ พูดกับผู้ฟัง ในการส่งเสริมพัฒนาการพูดด้วยการให้เด็กได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ จากการที่เด็กได้เล่น บทบาทสมมติ จะช่วย

ส่งเสริมให้เด็กสามารถบอกชื่อสิ่งต่างๆ สื่อความหมายจากภาพเป็นเรื่องราวได้ ตลอดจนแปลความหมายของคำพูดเป็นประโยคสมบูรณ์ คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน ได้อย่างถูกต้อง

3. สารการเรียนรู้ด้านการพูด

3.1 ประสบการณ์สำคัญด้านการพูด การพูดเป็นวิธีการพื้นฐานที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออก ซึ่งความเป็นตัวของตัวเอง อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ช่วยให้เด็กได้พัฒนาการคิดด้วย เด็กควรมีประสบการณ์ ด้านการพูด ดังนี้

- 3.1.1 การแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการด้วยคำพูด
- 3.1.2 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับ ตนเอง
- 3.1.3 การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ
- 3.1.4 การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่นหรือการแก้ปัญหา
- 3.1.5 การเชื่อมโยงการพูดกับท่าทางหรือการกระทำต่างๆ
- 3.1.6 การมีประสบการณ์ในการรอคอยจังหวะที่เหมาะสมในการพูด

3.2 สารที่ควรรู้ด้านการพูด เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้เด็กสามารถสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมี ความหมาย และตรงตามความต้องการของเด็ก ดังนี้

- 3.2.1 คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก หรือคำศัพท์เกี่ยวกับเรื่องราวที่ เด็กสนใจ
- 3.2.2 การเรียงลำดับคำต่างๆ เพื่อใช้ในการสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ
- 3.2.3 การใช้คำพูดที่เป็นที่ยอมรับและ / หรือคำพูดที่สุภาพ
- 3.2.4 การใช้คำพูดให้เหมาะสมกับบุคคลที่ต้องการสื่อสารด้วย
- 3.2.5 ความมั่นใจในการพูดกับผู้อื่น
- 3.2.6 การยอมรับความคิดที่ผู้อื่นแสดงออกด้วยการพูด
- 3.2.7 ความสนใจที่มีต่อคำใหม่ๆ

สรุปได้ว่าสารการเรียนรู้ด้านการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ควรรู้ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญด้านการพูด และสารที่ควรรู้ด้านการพูด ซึ่งการส่งเสริมความสามารถด้านการพูด ของเด็กสามารถจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย เช่น การพูดเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง การพูดเกี่ยวกับคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน การใช้คำพูดที่สุภาพ การใช้คำพูดที่เหมาะสมกับบุคคล ซึ่งจะทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านการพูดที่ดีและเหมาะสมกับวัย

4. พัฒนาการทางภาษาด้านการพูด ซีฟิลท์ (हररषषष ढलवलषषष. 2553 : 208 ; อ้างอิงมาจาก Seefeldt. 1986) ปฐมวัย ศึกษาหลักสูตรและแนวปฏิบัติ ได้กล่าวถึงการเรียนภาษาระดับพื้นฐานของเด็กไว้ 5 ระดับดังนี้

- 1. ระบบเสียง (Phonology) เด็กทารกพยายามเรียนรู้ระบบเสียงในภาษาของตน โดยการออกเสียงหลายๆ ลักษณะและเริ่มนำเสียงมาเชื่อมต่อกันเพื่อให้ความหมาย
- 2. ลักษณะคำพูด (Morphology) เด็กเริ่มเรียนรู้การผสมกันของเสียงทำให้เกิด ความหมาย เด็กเริ่มเรียนรู้ศัพท์ใหม่ๆ จนกระทั่งถึงวัยก่อนประถมศึกษาเด็กจะเริ่มเข้าใจกฎของคำ

3. การสร้างประโยค (Syntax) เด็กเรียนการสร้างประโยคหรือไวยากรณ์ในขณะที่ เด็กเริ่มนำ คำมาสร้างประโยค เด็กจะเข้าใจโครงสร้างไวยากรณ์ เมื่อเด็กเข้าใจประโยคที่มีคำจำนวน มากเมื่อ อายุ 2-3 ปี เด็กจะพูดประโยคความเดียวชนิดต่างๆ ได้เช่น ประโยคคำสั่ง ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม เด็กจะใช้ประโยคที่มีคำเชื่อมได้เมื่ออายุ 5-7 ปี และเด็กจะใช้คำนาม สรรพนาม ได้ถูกต้องเมื่อ อายุประมาณ 7 ปี จึงจะใช้ประโยคหลายความหรือสังกรประโยคได้

4. ความหมาย (Semantics) ในขณะเด็กเปลี่ยนเสียงและโครงสร้างของภาษา เด็กจะเรียนรู้ ด้วยว่าคำจะมีความหมายขึ้นอยู่กับบริบท (Context) ของการใช้คำนั้นด้วย กระบวนการ พัฒนาการ เรียนรู้ ความหมาย เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและสัมพันธ์กับขั้นตอนพัฒนาการทาง สติปัญญา ของเพียเจท์ กล่าวคือในขั้นประสาทสัมผัส เด็กจะใช้คำพูดเดี่ยวแทนประโยคทั้งประโยค ความหมาย ของคำขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของการใช้คำ เช่น เด็กกำลังเดินหาพ่อ และพูดว่าพ่อ มี ความหมาย ซึ่ง สัมพันธ์กับการกระทำที่เป็นรูปธรรม คำว่าบ้าน อาจหมายถึง สถานที่พ่อแม่ แม่ และตัวเองอาศัยอยู่ เด็กจะเริ่มตระหนักถึงความไม่ชัดเจน หรือความยืดหยุ่นของภาษา เด็กจะ เข้าใจความหมายได้ดียิ่งขึ้น แต่ก็ยังต้องการประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมอยู่ เด็กอาจอธิบายคำว่า บ้าน ว่า หมายถึง สถานที่สำหรับ นอน รับประทานอาหารและให้เพื่อนมาเยี่ยม

5. การใช้ภาษา (Pragmatics) เด็กจะเรียนรู้การใช้ภาษาอย่างเหมาะสมกับ สถานการณ์ ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมที่เด็กอยู่ เด็กที่ย้ายไปอยู่ที่ใหม่ก็จะเรียนรู้ภาษาของสังคมใหม่นั้น

ศรียา นิยมธรรม (2551 : 128-130) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาด้าน การพูด ของเด็กวัย 3 ถึง 6 ปี สรุปได้ดังนี้

อายุ 3-4 ปี

1. พูดคำศัพท์ต่างๆ ได้ประมาณ 900 ถึง 1,500 คำ
2. ใช้คำสรรพนามที่เป็นพหูพจน์ สรรพนามแทนเพศ คำนาม และกริยาได้
3. พูดวลีหรือประโยคที่มีความยาวประมาณ 3 คำขึ้นไป
4. สนทนาได้นานประมาณ 5 นาที
5. มักใช้คำถามจำพวก อะไร ที่ไหน อย่างไร ทำไม
6. พูดเสียงสระ วรรณยุกต์และแม่สะกดทั้งหมดได้ชัดครบทุกเสียง แต่เสียง พยัญชนะได้แก่ เสียง ม น ห ย ค อ, ว บ ก ป, ท ต ล จ พ และ ง ด

7. มีการพูดไม่ชัดบ้าง และมีการพูดไม่คล่องปกติ (Mormal Disfluency)

อายุ 4 ถึง 5 ปี

1. พูดคำศัพท์ต่างๆ ได้ประมาณ 1,500 ถึง 2,000 คำ
2. ใช้คำกริยา คำวิเศษณ์ คำลงท้าย และคำอุทานได้
3. พูดประโยคที่มีความยาวประมาณ 4 คำขึ้นไปและเป็นประโยคที่เป็นเหตุเป็น ผล โดยใช้ คำเชื่อมประโยค “เมื่อ” “ทำไม” ไวยากรณ์เกือบสมบูรณ์
4. ตอบคำถามง่าย ๆ ได้
5. เล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเองและคนอื่นได้ โดยผู้ใหญ่ต้องพูดแนะเล็กน้อย
6. พูดเสียงสระ วรรณยุกต์และแม่สะกดทั้งหมดได้ชัดครบทุกเสียง และพูดเสียง พยัญชนะ ฟ และ ข ได้ชัดเจนขึ้น และยังมีกรพูดไม่คล่องปกติบางครั้ง

อายุ 5 ถึง 6 ปี

1. พุดคำศัพท์ต่างๆ ได้ประมาณ 2,500 ถึง 2,800 คำ
2. ใช้คำสรรพนาม คำกริยา คำบุพบท และคำศัพท์ต่าง ๆ ได้ถูกต้องทั้งหมด
3. พุดประโยคที่มีความยาวประมาณ 5 ถึง 6 คำ เป็นประโยคที่ซับซ้อนขึ้นและ มักใช้ประโยคคำสั่ง
4. พุดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลต่างๆ กับผู้อื่นได้อย่างสัมพันธ์กับเรื่องที่กำลังพุด
5. พุดเสียงสระ วรรณยุกต์และแม่สะกดทั้งหมดได้ชัดครบทุกเสียง และพุดเสียง พยัญชนะ ส ได้ชัดเจนขึ้น
6. พุดได้คล่องและชัดเจนทุกเสียง ยกเว้นเสียง ร ผสม จันทรเทศ (2556 : 25) กล่าวถึงพัฒนาการด้านภาษาดังนี้

อายุ 2 ขวบ มีพัฒนาการทางภาษาอย่างรวดเร็ว ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสำหรับ เรียนรู้ การพุดยังไม่ชัดเจน มักพุดได้ 2 พยางค์ “อะไร” “ทำไม” “ของใคร” โดยไม่ฟังคำตอบ ชอบ พุดซ้ำๆ โดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

อายุ 3 ถึง 4 ขวบ ใช้คำพุดเป็นประโยค ที่มีคำ 3 ถึง 4 พยางค์ บอกความรู้สึก และความ ต้องการได้ใช้คำถามง่ายๆ ได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ชอบพุดเลียนแบบผู้ใหญ่ ตั้งคำถาม ที่ ขึ้นต้นด้วย “เมื่อไร”

อายุ 4 ขวบถือเป็นระยะสุดท้ายของพัฒนาการทางภาษาพุดต่อจากนี้เด็กจะ พุดภาษาแม่ ของตนได้ดีเท่าผู้ใหญ่

อายุ 5 ถึง 6 ขวบ เด็กสามารถใช้ภาษาเป็นสื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและติดต่อ สัมพันธ์ กับเพื่อนและบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดี มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการผันเสียง ประโยค ในรูป อดีต พหูพจน์ ประโยคที่ประธานเป็นผู้ถูกกระทำ รวมทั้งตั้งคำถามส่วนท้ายประโยค (Tag Question) จะเข้าใจพุดและใช้ภาษาได้โดยอัตโนมัติเหมือนผู้ใหญ่ เมื่ออายุประมาณ 6 ขวบ ขึ้นไป

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551 : 138) ได้แบ่งพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยดังนี้ เด็ก อายุ 3 ขวบ ต้องการคำศัพท์เพิ่ม 100 คำ หรือมากกว่า ถ้าเป็นเด็กอนุบาล สามารถให้ได้ มากกว่า 600 คำ อายุ 3 ขวบขึ้นไป เด็กจะรับได้มากขึ้น อายุ 4 ขวบ จะมีภาษาที่คล่องขึ้น เพราะเด็กได้เล่นและสนทนากับเพื่อน นับเลขได้ มากกว่า 4 ลำดับ ฟังคำสั่งได้ รู้คำศัพท์ประมาณ 1,500 – 1,900 คำ อายุ 5 ขวบ จะพุดได้คล่องและเข้าใจดี นับได้ถึง 10 รู้คำศัพท์ได้มากกว่า 2,200 คำ เด็ก 5 ขวบขึ้นไปจะพุดประโยคยาวๆ ได้ เล่าตามภาพได้ รู้ว่ามีใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร รู้จักถามและแต่งประโยคพุดของตนเองได้ เด็กอาจถามเรื่องโครงสร้างของประโยค และ เริ่มใช้ ประโยคที่สมบูรณ์ อายุ 6 ขวบ สามารถพุดโต้ตอบได้ ใช้คำได้เหมือนผู้ใหญ่เกือบสมบูรณ์ ชอบคุยและ ชอบฟัง

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 43) ได้แบ่งพัฒนาการด้านการฟังและการพุดของเด็ก ปฐมวัยตามอายุ ดังนี้

อายุ 3-4 ปี

1. พุดเสียงสระ เสียงวรรณยุกต์ และตัวสะกดได้ชัดครบทุกเสียง แต่เสียง พยัญชนะ ม น ห ย ค อ ว บ ก ป ท ต ล จ พ ง ด มีการพุดไม่ชัดเจนบ้าง และพุดไม่คล่อง
2. พุดคำศัพท์ได้ประมาณ 900 – 1,500 คำ
3. ใช้สรรพนามเป็นพหูพจน์ สรรพนามแทนเพศ คำนาม และคำกริยาได้

4. พุทวลี หรือประโยคที่มีความยาว 3 คำขึ้นไป

5. สนทนาได้ประมาณ 5 นาทีขึ้นไป

6. มักถาม อะไร ใคร ที่ไหน ทำไม

อายุ 4 – 5 ปี

1. พุดเสียงสระ เสียงวรรณยุกต์ และตัวสะกดได้ชัดทุกเสียง พุดเสียงพยัญชนะ ฟ และ ข ได้ชัดเจนขึ้น พุดไม่คล่องเป็นบางครั้ง

2. พุดคำศัพท์ได้ประมาณ 1,500-2,000 คำ

3. ใช้คำกริยา คำวิเศษณ์ คำลงท้าย และคำอุทานได้

4. พุดประโยคที่มีความยาว 4 คำขึ้นไป และเป็นประโยคที่เป็นเหตุเป็นผล

5. เล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่นได้ โดยผู้ใหญ่อต้องพุดแนะเล็กน้อย ตอบคำถาม ง่าย ๆ ได้ มักถาม เมื่อไร อย่างไร

6. ใช้คำสันธาน “แต่” “เพราะว่า”

อายุ 5 – 6 ปี

1. พุดเสียงสระ เสียงวรรณยุกต์ และตัวสะกดได้ชัดครบทุกเสียง พุดเสียงพยัญชนะ ส ได้ชัดเจนขึ้น เสียง ร ยังไม่ชัด

2. พุดคำศัพท์ได้ประมาณ 2,500 - 2,800 คำ

3. ใช้คำสรรพนาม คำกริยา คำบุพบท ได้ถูกต้อง

4. พุดประโยคที่มีความยาว 5-6 คำขึ้นไป เป็นประโยคที่มีความซับซ้อนขึ้น และ มักใช้ประโยคคำสั่ง

5. พุดคุยและแลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ กับผู้อื่นได้อย่างสัมพันธ์กับเรื่องที่พุด

สรุปได้ว่า พัฒนาการพุดของเด็กมีลำดับขั้นตอนต่อเนื่อง เด็กจะพยายามเปล่งเสียง ผิด พุด จากการเลียนแบบและพัฒนาภาษาพุดจากการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นด้วยการพุดคำวลี และประโยค ให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจได้เป็นอย่างดี

5. แนวทางในการส่งเสริมความสามารถด้านการพุด

เด็กปฐมวัยมีความอยากรู้อยากเห็น และความต้องการที่จะสื่อสารกับผู้อื่น เป็นสิ่งเร้า ให้เกิดการแสดงออกทางความคิดในด้านการพุด แต่เด็กมีถ้อยคำในการสื่อสารที่ค่อนข้างจำกัด จึง พยายามแสวงหาการใช้คำพุดด้วยตัวเอง สิ่งเร้าที่มีประโยชน์ต่อการพุดของเด็กคือ การเปิดโอกาส ให้เด็กพุดถึงสิ่งที่ชอบด้วยคำพุดของเขาเอง

ดังนั้นครูผู้สอนควรจะได้ศึกษาถึงพัฒนาการด้านภาษา และความสามารถในการพุดของเด็กในแต่ละช่วงอายุเพื่อจัดกิจกรรมตอบสนองความสามารถด้าน การพุดได้อย่างเหมาะสมต่อไป

นิรมล ช่วงวัฒนชัย (2551 : 26) ได้แนะนำตัวอย่างกิจกรรมที่ส่งเสริมการพุดดังนี้

1. กิจกรรมการอธิบายหรือเล่าถึงภาพที่เห็น

2. ทำท่าประกอบการพุด

3. เล่านิทาน

4. ลำดับเรื่องตามนิทาน

5. เรียกชื่อและอธิบายลักษณะสิ่งของ

6. จำและอธิบายลักษณะสิ่งของ

นอกจากนี้พ่อแม่ก็มีส่วนสำคัญ ในการช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางการพูดให้กับเด็กปฐมวัย ที่เริ่มต้นจากบ้าน การที่เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่อยู่แวดล้อมเพียงใด เด็กจะมีพัฒนาการด้านการฟัง และการพูดมากเพียงนั้น ซึ่งสอดคล้องกับกุลยา ตันติผลาชีวะ (2552 : 10) ที่กล่าวว่า ผู้ปกครองไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่หรือผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองมีอิทธิพลโดยตรงต่อพัฒนาการเด็ก ซึ่งจากการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางบ้านกับความสามารถทางด้านสติปัญญาของเด็กอายุระหว่าง 4-7 ปี พบว่า สิ่งแวดล้อมทางบ้านส่งผลต่อการเรียนรู้ความสามารถทางด้านสติปัญญา ของเด็กวัยนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระตุ้นเด็กให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการพูดตอบสนองของแม่ที่มีต่อ เด็กจะทำให้เด็กมีความสามารถทางด้านสติปัญญาสูงขึ้น

ดังนั้นพ่อแม่จึงควรให้ความสนใจและช่วย ส่งเสริมการพูดของเด็กให้มากที่สุด ในการส่งเสริมการพูดนั้นทำได้หลายวิธีเช่น ให้โอกาสเด็กฝึกเล่น เสียง สนใจและหาวิธีศึกษาการเลียนเสียงว่าเสียงใดมีความหมายใช้ประโยชน์ได้และเลี่ยงการใช้ท่าทางให้น้อยลง แต่ฝึกให้เด็กนำคำศัพท์มาใช้แทน ทั้งนี้เพราะพ่อแม่เป็นผู้ที่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด จึงทำหน้าที่เสมือนเป็นแบบอย่างในการพูดซ้ำกว่าปกติและไม่เหมาะสมกับวัย สิ่งที่พ่อแม่ควรปฏิบัติในการ ส่งเสริมการพูดของเด็กปฐมวัย ซึ่งได้นักการศึกษากล่าวไว้ ดังนี้

เยาวพา เดชะคุปต์ (2552 : 75-76) กล่าวว่าแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการ ทางการพูด จะต้องคำนึงถึง ตัวครู การจัดบรรยากาศ และจุดมุ่งหมายของกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. การฝึกพูดควรฝึกในกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อให้มีการตอบสนองระหว่างครู และ นักเรียนให้มากที่สุด
2. การฝึกพูดควรอยู่ในลักษณะที่เป็นธรรมชาติที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการสนทนาใน กลุ่มย่อยหรือในขณะที่เด็กกำลังเล่น
3. บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการพูด ควรเป็นบรรยากาศที่เด็กรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัยสบายใจที่จะแสดงออก และมีอิสระ
4. ให้เด็กเกิดนิสัยที่ดีในการพูดและสามารถใช้คำพูดได้อย่างเหมาะสม
5. เปิดโอกาสให้เด็กเล่าประสบการณ์ของตนเอง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การส่งเสริมความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัย สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย เช่น การเล่าเรื่องจากประสบการณ์จริงที่มีอยู่ใกล้ตัวเด็ก รวมทั้งสิ่งที่อยู่รอบตัวเด็ก การพูดแสดงความรู้สึก การให้เด็กได้แสดงออกในโอกาสต่างๆโดยใช้คำพูดที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และธรรมชาติของเด็กปฐมวัย การพัฒนาความสามารถทางภาษา ตามแนวคิดสมองเป็นฐานโดยใช้บทบาทสมมติ ทำให้เด็กได้แสดงออกด้วยการพูดสื่อความหมายซึ่งกันและกัน จึงน่าจะเป็นวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กมากที่สุดและได้ผลดีที่สุด

6. การวัดและประเมินความพร้อมทางด้านภาษา

ศรียา นิยมธรรม (2551 : 131-132) เสนอการวัดความสามารถทางภาษาของเด็ก ปฐมวัย สามารถสรุปได้ดังนี้ วิธีพิจารณาตัดสินใจว่าพัฒนาการทางภาษาของเด็กเป็นอย่างไรก็วิธีการสังเกตเด็กและ ถามขณะสังเกต เช่น เด็ก 1. เข้าใจสิ่งที่คนอื่นพูดไหม ? 2. ตอบสนองเมื่อมีคนพูดด้วยไหม ? 3. ถามหาสิ่งต่างๆไหม ? 4. บอกเล่าถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไหม

5. ใช้คำศัพท์ของตัวเองกับเด็กคนอื่นไหม? สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติของเด็กปฐมวัยเอื้อให้ครูสังเกตและหาข้อมูลเหล่านี้ได้เป็น อย่างดี ครูสามารถประเมินพัฒนาการทางภาษาของเด็กแต่ละคนได้จากการเก็บข้อมูลการใช้ภาษา สำหรับเด็กที่มีพัฒนาการทางภาษาตามปกติ

1. โอกาสต่างๆ ที่เด็กแต่ละคนจะได้ใช้ภาษาเพื่อสื่อสารกันได้ตลอดทั้งวัน
2. ประสบการณ์ที่จะได้เล่าถึงสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในความสนใจของเด็กได้บ่อยๆ
3. หลักสูตรที่มีทั้งการเล่านิทาน ดนตรี บทกลอน
4. โอกาสที่จะได้ “เล่น” กับภาษา เช่น การต่อคำคล้องจอง กิจกรรมเลียนเสียง สัตว์หรือสิ่งต่างๆ
5. ประสบการณ์หลากหลาย เช่นวิทยาศาสตร์ การทำอาหาร ฯลฯ ที่เราให้เด็กได้ เรียนรู้คำที่ใช้อธิบายประสบการณ์ต่างๆ

6. ครูไม่ผูกขาดการพูดอย่างเดียว แต่จะต้องรู้จักฟังและตอบสนองต่อเด็กด้วย

วาร์โ เพ็งสวีสต์ (2554 : 76) ได้สรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมทางด้านภาษาที่ควรวัดและ ประเมินประกอบด้วยการรับรู้คำ และข่าวสาร รู้และอธิบายความหมายของคำและข่าวสารการจับ ใจความสำคัญของข้อมูลและข่าวสาร พูดเสนอข่าวสารได้ เล่าเรื่องอย่างมีสาระสำคัญ พูดได้อย่าง เหมาะสมกับกาลเทศะ และพูดได้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งจุดมุ่งหมายของพัฒนาการทางด้านภาษานี้ต้องการ ให้เด็กมีความพร้อมใน 4 ด้านคือ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมิน ความพร้อมทางด้านภาษา คือ

1. การสังเกต วิธีการนี้ครูจะต้องคอยสังเกตพฤติกรรมการใช้ภาษาของเด็กใน สถานการณ์ต่างๆ หรือในขณะที่เด็กทำกิจกรรม การสังเกตต้องกระทำโดยไม่ให้ได้รู้ตัวซึ่งครูอาจจะ สังเกตในสิ่งต่อไปนี้

- 1.1 การออกเสียง โดยครูอาจจะสังเกตเด็กว่าออกเสียงหรือพูดได้ชัดเจนหรือไม่
- 1.2 คำหรือศัพท์ โดยครูอาจจะสังเกตว่าเด็กเข้าใจในคำศัพท์หรือไม่ซึ่งวิธีการ ทดสอบอาจทำได้ 2 วิธี คือการให้เด็กดูรูปภาพแล้วถามว่านี่รูปอะไร หรือการให้เด็กดูรูปภาพ เช่น รูปภาพนก ไก่ แล้วถามเด็กว่ารูปภาพไหนคือรูปภาพนก
- 1.3 ประโยคหรือไวยากรณ์ เป็นการวัดความสามารถในการเข้าใจประโยคหรือ ไวยากรณ์ ส่วนลักษณะการถามคล้ายๆ กับ ข้อ 1.2 เพียงแต่อยู่ในรูปของประโยค
- 1.4 การใช้ภาษาในการอธิบาย หรือเล่าเรื่องความสามารถในด้านนี้อาจจะสังเกต ได้จากการอธิบายสิ่งที่ได้กระทำลงไป หรือการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตจริง เช่น การถาม การขอร้อง การเล่าเรื่อง เป็นต้น
- 1.5 การวิเคราะห์เสียง คำหรือประโยคง่าย ๆ เป็นความสามารถในการสังเกต ความแตกต่างของเสียง ความหมายของคำ หรือประโยค
- 1.6 การแปลความเป็นความสามารถในการอธิบายความหมายได้ เช่น นก คือ อะไร เด็กอาจจะตอบว่านกคือสิ่งที่บินได้

2. การสัมภาษณ์ ครูอาจจะสัมภาษณ์หรือสนทนากับเด็กเพื่อให้ได้ข้อมูล เกี่ยวกับความสามารถในการใช้ภาษา นอกจากนี้ ครูอาจจะสัมภาษณ์ผู้ปกครองเพื่อให้ผู้ปกครองให้ ข้อมูล ในความสามารถในการใช้ภาษาของเด็กด้วยก็ได้

3. แบบทดสอบ แบบทดสอบที่ใช้ควรเป็นแบบทดสอบแบบภาพเนื่องจากเด็ก วัยนี้ยังไม่สามารถอ่าน เขียนหนังสือได้ ซึ่งการวัดความพร้อมทางด้านภาษาอาจจะวัดใน 3 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 เหตุผลทางภาษา (Verbal Reasoning Factor) ประกอบด้วยความสามารถในการเข้าใจเนื้อเรื่อง การหาความสัมพันธ์ การจำเนื้อเรื่อง การรู้จักประมาณและการทำตามคำสั่ง

องค์ประกอบที่ 2 การใช้มือและสายตาให้สัมพันธ์กัน (Motorvisual Coordination Factor) ประกอบด้วยความสามารถในการเขียน การลอกตามแบบ การใช้สายตาและ มือให้สัมพันธ์กัน การจำแนกความแตกต่างของกลุ่มตัวอักษร การจำแนกความแตกต่างของภาพและการ รู้จักตัวอักษร

องค์ประกอบที่ 3 การฟัง (Listening Factor) ประกอบด้วยความสามารถในด้าน การรู้ความหมายของประโยค การรู้ความหมายของคำ และการจำแนกความแตกต่างของเสียงนอกจากนี้ การวัดความพร้อมทางด้านภาษาอาจจะดูจากการเรียนรู้ทางภาษา ซึ่งประกอบด้วยการรับรู้ทางภาษา (Reception Language) การแสดงออกทางภาษา (Expressive Language) และความสามารถทางภาษา (V-Factor)

สรุปได้ว่าการวัดและประเมินความพร้อมทางภาษาของเด็ก เป็นการสรุปพฤติกรรมทางด้านภาษาที่เด็กแสดงความพร้อมทางภาษาด้านการฟัง พูด อ่านและเขียน มีการวัดและประเมินที่หลากหลายเช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบทดสอบ เป็นต้น ซึ่งวัดและประเมินในขณะที่เด็กทำกิจกรรมหรือสถานการณ์ใดๆ ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้แบบประเมินเป็นเครื่องมือวัดความพร้อม ทางภาษาด้านการฟังและพูดของเด็กปฐมวัย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

4.1 ความหมายของนิทาน

จันทร์เพ็ญ ศุภผล (2555: 26) กล่าวว่า นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกัน มาโดยอิงความจริง หรือจินตนาการ มีวัตถุประสงค์ให้ความสนุกสนาน แฝงความคิดสอนใจ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากเนื้อหาในนิทาน

กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ (2555: 8) ให้ความหมายของนิทานว่า หมายถึง เรื่องราว ที่เล่าสืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นการผูกเรื่อง เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนาน แฝงคำสอน จรรยาในชีวิตร เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมต่อเนื่องของผู้เล่าให้คนรุ่นใหม่ฟัง

เกริก ยุ้นพันธ์ (2550: 16) ให้ความหมายของนิทานว่า เป็นเรื่องราวที่เล่าสืบทอด ต่อๆ กันมาตั้งแต่โบราณ โดยมีเนื้อหาที่เล่าเป็นการปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม คุณงามความดี เพื่อปลูกจิตสำนึกของคนให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความดีและเป็นตัวอย่างแก่สังคม

ศุภรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2550: 45) กล่าวว่า นิทานเป็นเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมา โดยวัตถุประสงค์เพื่อสืบทอดประสบการณ์ ความรู้ความคิดหรือค่านิยมบางอย่างให้ผู้ฟังพร้อม ทั้งสอดแทรกความสนุกสนานเพลิดเพลินไปพร้อมๆ กัน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551: 210) ให้ความหมายไว้ว่า นิทาน คือ สื่อที่มี ประสิทธิภาพสำหรับการสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย ไม่มีเด็กคนใดไม่ชอบฟังนิทาน นิทาน สามารถสร้างจินตนาการ ความฝัน ความคิด ความเข้าใจ และการรับรู้ให้กับเด็ก

สรุปได้ว่า นิทานเป็นเรื่องราวที่แต่งขึ้นมาด้วยการผูกเรื่องขึ้น โดยอาศัยประวัติ ของความจริงบ้าง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงบ้าง หรืออาจเป็นเรื่องราวที่แต่งขึ้นมาจากจินตนาการ หรืออิงความจริง มีวัตถุประสงค์

เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินอดแทรกแง่คิด คติสอนใจ และแฝงด้วยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม เพื่อให้ผู้ฟังนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติตน ที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม

4.2 ความหมายของการเล่านิทาน

พัชรี ไชยะสนธิ (2555: 80) ได้กล่าวว่า การเล่านิทาน หมายถึง การเล่าเรื่อง ให้เด็กฟังและ สนทนาโต้ตอบ อภิปรายซักถาม แสดงข้อคิดเห็นและแสดงท่าทางประกอบเรื่องราว หรือประสบการณ์ รอบตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการเล่า

เกริก ยุ้นพันธ์ (2551: 35) การเล่านิทาน คือ ผู้ที่มีความสามารถ ในการเล่า เรื่องราว ผู้เล่าแต่ละ คนมักจะมีลักษณะเด่นพิเศษแตกต่างกัน บางคนใช้เสียงเป็นสื่อสร้างความ สนใจ บางคนอาจใช้ท่าทาง ประกอบการเล่า แล้วเกิดความสนุกสนาน บางคนสร้างสื่อ หรือ อุปกรณ์ช่วยในการเล่าให้เกิดความตื่นตาตื่น ใจ

สรุปได้ว่าการเล่านิทาน หมายถึงวิธีการในการถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานให้เด็ก ได้ฟังไม่ว่าจะ เป็นโดยใช้น้ำเสียง ท่าทางประกอบเรื่องราว สื่อวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนการ ส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสเป็นผู้ เล่าด้วยตนเอง

4.3 ประเภทของนิทาน

เกริก ยุ้นพันธ์ (2551: 20 - 22) กล่าวถึง การแบ่งประเภทของนิทานตามรูปแบบ ของนิทาน และ ตามเนื้อหาสาระที่เป็นเรื่องราวของนิทาน แบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ 8 ประเภท คือ

1. เทพนิยายหรือเรื่องราวปรัมปรา เป็นนิทานหรือนิยายที่เกินเลยความเป็น จริงของมนุษย์ ส่วน ใหญ่เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอภินิหาร ตัวเอกหรือตัวละครเด่นๆ จะมี อภินิหารหรือเวทมนต์ ฤทธิ์เดช ฉาก หรือสถานที่ในเรื่องมักเป็นสถานที่พิเศษ หรือถูกกำหนด ขึ้นมา เช่น สรวงสวรรค์หรือเมืองบาดาล มีพระเอก เป็นเจ้าชาย มีนางเอกเป็นเจ้าหญิง มีนางฟ้า มีเทวดา มียักษ์ เป็นต้น

2. นิทานประจำท้องถิ่นหรือนิทานพื้นบ้านมักเป็นนิทานที่ถูกเล่าขานตกทอดต่อเนื่องกันมาเป็น เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตำนานพื้นบ้าน ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ภูเขา ทะเล แม่น้ำ เรื่องราวของ โบราณวัตถุที่ที่เหตุแห่งที่มาของการสร้าง การคิด ฯลฯ

3. นิทานคติสอนใจ เป็นนิทานที่เรียบเรียงเชิงเปรียบเทียบกับชีวิต และความ เป็นอยู่ร่วมกันใน สังคมให้บังเกิดผล ในการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ให้พึงพิถีพิถันละเอียดรอบคอบ และไม่ประมาท ช่วยเหลือ หรือเมตตาต่อผู้อื่น และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

4. นิทานวีรบุรุษ เป็นนิทานที่กล่าวอ้างถึงบุคคลที่มีความสารถ อดอาจ กล้าหาญ มักเป็นเรื่องราว ถอดเรื่องจริงของบุคคลสำคัญๆ ไว้ มักสร้างฉากหรือสถานการณ์ ที่น่าตื่นเต้นเกินความเป็นจริง เพื่อให้ เรื่องราวสนุกสนาน ทำให้เกิดความรู้สึกคล้อยตามว่าบุคคล ที่เป็นบรรพบุรุษนั้น มีความสามารถและน่าสนใจ จริงๆ

5. นิทานอธิบายเหตุ เป็นเรื่องราวของเหตุที่มา ของสิ่งหนึ่งสิ่งใดและอธิบาย พร้อมตอบคำถาม เรื่องราวนั้นๆ ด้วย เช่นเรื่องกระต่ายในดวงจันทร์ ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม นก กับกา เป็นต้น

6. เทพปกรณัม เป็นนิทานที่เกี่ยวกับความเชื่อ โดยเฉพาะตัวบุคคลที่มี อภินิหารเหนือความเป็นจริง ลึกลับ ได้แก่ พระอินทร์ พระพรหม ทศกัณฐ์ เป็นต้น

7. นิทานที่มีตัวสัตว์เป็นตัวเอก เปรียบเทียบเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ ที่อยู่ร่วมกันในสังคม สอน จริยธรรม แฝงแง่คิดและแนวทางแก้ไข บางครั้งสอนแบบทางอ้อม ผู้อ่านหรือผู้ฟัง จะต้องพิจารณาเอง เป็นเรื่องบันเทิงคดีที่สนุกสนาน

8. นิทานตลกขบขัน เป็นเรื่องเปรียบเทียบชีวิตความเป็นอยู่ แต่มีมุขที่ตลก ขบขัน สนุกสนาน ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นสุข เนื้อเรื่องเกี่ยวกับไหวพริบ เรื่องราวแปลกๆ เรื่องเหลือเชื่อ เรื่องเกินความจริง เป็นต้น นิทานมีหลายประเภทด้วยกัน การแยกประเภทนิทานขึ้นอยู่กับลักษณะของเรื่อง และที่มาของนิทานเป็นสำคัญ ซึ่งจะขอแบ่งประเภทของนิทานออกเป็น 8 ประเภท (สันหัตถ์ อรุณธาริ. 2552: 17) ตามสภาพการณ์ปัจจุบัน ดังนี้

1. นิทานปรัมปรา 2. นิทานท้องถิ่น 3. นิทานเทพนิยาย 4. นิทานตลกขบขัน 5. นิทานสร้างเสริมคุณธรรม 6. นิทานเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ 7. นิทานที่ให้ความรู้เฉพาะเรื่อง เช่น เรื่องยาเสพติด เรื่องสิ่งแวดล้อม เป็นต้น 8. นิทานส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

สรุปว่า นิทานมีหลายประเภท ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นหมวดใหญ่ๆ ได้ 2 หมวดด้วยกัน คือ นิทานสมัยเก่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อต่างๆ ส่งเสริมคุณธรรม เช่น ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรมและอภินิหาร เป็นต้น นิทานสมัยใหม่ มีเนื้อหาเป็นปัจจุบันส่งเสริม ความรู้และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

4.4 จุดประสงค์ของการเล่านิทาน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551: 11 - 12) ได้กล่าวว่า การเล่านิทานให้เด็กฟังนั้น มีเป้าหมายสำคัญอยู่ 3 ประการ คือ

1. ให้เด็กได้พัฒนาภาษาและความคิด การเล่านิทาน จึงไม่ควรมาจากครู คนเดียว ครูควรให้เด็กเป็นผู้เล่านิทานเองด้วย เพราะการให้เด็กเล่านิทานเอง จะช่วยให้เด็ก ได้แสดงออกถึงความรู้สึก ขยายความคิดของตนให้กระจ่าง และพัฒนาทางภาษา หากครูเล่าเอง ควรมีการถามตอบโต้ที่ให้เกิดคิดระหว่างการเล่านิทานด้วย

2. สร้างความรักการอ่านและหนังสือให้กับเด็ก เวลาเล่านิทานเป็นเวลา ที่สร้างความสนใจในการอ่านและหนังสือให้กับเด็กมาก ครูควรเตรียมให้พร้อมโดยการอ่าน นิทานเล่มที่จะเล่าให้เข้าใจ จำได้เวลาอ่าน ให้เปิดหนังสือเสมอตาเด็ก ตามครูจับที่เด็กคอยสังเกต คอยตั้งคำถามเป็นช่วงๆ เพื่อช่วยให้เด็กทบทวนรายละเอียดและตอนนี้ตัวที่จะฟังอยู่เสมอ เวลา เล่านิทานควรจัดเป็นกลุ่มเล็กๆ 4 - 5 คน ถ้าไม่ได้ก็ให้เด็กนั่งเป็นวงกลมเห็นหน้าครูชัดเจน และครู เห็นเด็กทุกคน ถ้าเด็กรู้สึกเพลิดเพลินกับนิทานจากหนังสือที่ครูเล่า เด็กจะชอบและสนใจที่จะอ่านหนังสือด้วยตนเอง สิ่งนี้เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างนิสัยรักการอ่าน และความรักหนังสือที่ดี

3. สร้างการเรียนรู้ที่มีความหมายให้กับเด็ก จุดประสงค์ของการเล่านิทาน คือ การสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็ก ทั้งทางด้านสังคม อารมณ์ คุณธรรม หรือแม้แต่การพัฒนาสติปัญญาก็สามารถใช้นิทานเป็นสื่อของการเรียนรู้ได้ จุดสำคัญที่จะนำไปสู่จุดประสงค์ของการ เรียนรู้นั้น นอกจากเนื้อหาของนิทานตรงประเด็นแล้ว บรรยากาศในการเล่ามีความสำคัญมาก ผู้เล่าที่ดีต้องสนุกกับการเล่านิทาน และสามารถสื่อสารเรื่องราว ให้เด็กเกิดความกระตือรือร้น ที่จะฟัง ในขณะเดียวกันต้องหยุดถามเป็นระยะๆ หรือให้เด็กมีส่วนร่วมในการเล่านิทาน โดยเฉพาะ ประเด็นที่ต้องการให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ การเล่านิทานอาจเล่าซ้ำได้ ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กได้ ถ่ายโยงข้อมูลใหม่เปรียบเทียบ เพื่อหาข้อสรุปที่ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์ทฤษฎีของ พิอาเจท์ที่ว่า ด้วยการคิดเพื่อการพัฒนาความรู้ใหม่

สรุปได้ว่า จุดประสงค์ของการเล่านิทาน คือ ใช้นิทานเป็นสื่อการเรียนรู้ เพื่อช่วย พัฒนาด้านภาษา ด้านความคิด ด้านอารมณ์และจิตใจ สร้างสมาธิ ปลูกฝังจริยธรรม ส่งเสริม พฤติกรรมที่พึงประสงค์ และแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

4.5 คุณค่าของนิทานที่มีต่อการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย

เกริก ยุ้นพันธ์ (2552: 55 - 56) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเล่านิทาน ดังนี้

1. เด็กๆ หรือผู้ฟังจะเกิดความรู้สึกอบอุ่นหรือใกล้ชิดเป็นกันเองกับผู้เล่า
2. เด็กๆ หรือผู้ฟังจะเกิดความรู้สึกร่วมในขณะฟัง ทำให้เด็กเกิดความ เพลิดเพลิน ผ่อนคลาย และสดชื่นแจ่มใส
3. เด็กๆ หรือผู้ฟังจะมีสมาธิหรือความตั้งใจที่มีระยะเวลานานขึ้นหรือยาวนาน โดยเฉพาะเล่าที่มีความสามารถในการดึงดูดให้ผู้ฟังหรือเด็กๆ มีใจจดจ่ออยู่กับเรื่องราวที่ผู้เล่า เล่าเรื่องที่มีความยาว
4. เด็กๆ และผู้ฟังจะถูกกล่อมเกลียดด้วยนิทานที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมและ จริยธรรม ทำให้เด็กๆ และผู้ฟังเข้าใจในความดีและความงามยิ่งขึ้น
5. นิทานจะช่วยทำให้เด็กๆ หรือผู้ฟังสามารถใช้กระบวนการคิดในการพิจารณา แก้ปัญหาได้
6. นิทานจะช่วยทำให้เด็กๆ หรือผู้ฟังมีความละเอียดอ่อนรู้จักการรับและการให้ มองโลกในแง่ดี
7. นิทานสามารถสร้างความกล้าให้กับเด็กๆ หรือผู้ฟังในการแสดงออกผ่าน กระบวนการคิดที่มีประสิทธิภาพ
8. เด็กๆ และผู้ฟังจะได้ความรู้ที่เป็นประโยชน์และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ กับชีวิตประจำวันได้
9. นิทานช่วยเสริมสร้างจินตนาการที่กว้างไกลไร้ขอบเขตให้กับเด็กหรือผู้ฟัง
10. นิทานสามารถช่วยให้เด็กและผู้ฟังได้รู้จักการใช้ภาษาที่ถูกต้อง

สมศักดิ์ ปริสุระ (2552: 59 - 62) กล่าวว่า การเล่านิทานเป็นการให้ความรู้ วิธีหนึ่งที่ทำให้เด็กสนใจในการเรียนรู้ สามารถจดจำ กล้าแสดงออก และมีแรงจูงใจที่จะเปิดรับ พฤติกรรมที่พึงปรารถนา นอกจากนั้นยังช่วยตอบสนองความต้องการของเด็ก เช่น ความอยากรู้ อยากเห็น ความสัมพันธ์ ความต้องการเป็นที่ยอมรับ เนื้อหาของนิทานที่มีความสัมพันธ์กับ ความต้องการดังกล่าว จะช่วยให้เด็กมีความปรารถนาและมีความสุข กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ นิทานมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อเด็กดังนี้

1. เป็นเครื่องมือในการสอนที่มีประสิทธิภาพ ในการชักจูงให้ผู้เรียนได้คล้อย ตาม เป็นตัวกระตุ้นและแรงจูงใจในตัวผู้เรียน ทั้งยังเป็นการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และการ แสดงออก ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและบุคลิกภาพของผู้เรียน
2. เป็นเครื่องกระตุ้นและโน้มน้าวให้เด็กเปิดใจที่จะยอมรับพฤติกรรมด้าน ต่างๆ และตอบสนองความต้องการทางธรรมชาติของเด็กด้วย
3. เป็นตัวแทนในการหล่อหลอมพฤติกรรมและบุคลิกภาพของเด็ก นอกจากนี้ นิทานมีประโยชน์และคุณค่าต่อเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก นิทานช่วย เสริมสร้างพัฒนาการของเด็ก ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ให้เหมาะสมกับ พัฒนาการตามวัย และยังช่วยยปรุงแต่งบุคลิกภาพ แก้ไขพฤติกรรมของเด็กให้เป็นไปตามตัวแบบ ในนิทานที่ เด็กชื่นชอบ รวมทั้งยังเปิดโลกจินตนาการให้กว้างไกล และมีสัมพันธ์ภาพอันดีกับ บุคคลรอบข้าง เป็นเครื่องกระตุ้นให้เด็กยอมรับพฤติกรรมต่างๆ และเป็นต้นแบบในการ หล่อหลอมพฤติกรรมและบุคลิกภาพของเด็ก

ภารดี ศรีประยูร (2552: 30) ได้กล่าวถึง คุณค่าของนิทานต่อการเรียนการสอน ดังนี้

1. ให้ความบันเทิงใจกับเด็กๆ ทำให้ผ่อนคลายอารมณ์ ได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ทำให้เด็กกล้าแจ่มใสสมวัย
2. นิทานใช้นำเข้าสู่บทเรียน

3. นิทานช่วยเปลี่ยนทัศนคติที่ไม่ดี หรือผิดบางประการของเด็กเกี่ยวกับความ เชื่อ ความกลัว และ สอนจริยธรรมแก่เด็ก

4. นิทานจะทำให้เด็กๆ หรือผู้ฟังสามารถใช้กระบวนการคิดพิจารณา แก้ปัญหาได้

5. ใช้นิทานเป็นเครื่องมือฝึกทักษะทางภาษาและกระบวนการคิด

6. ฝึกให้เด็กเป็นผู้รู้จักฟัง มีสมาธิ รู้จักสำรวจอริยาบถของตนเอง

7. ใช้นิทานส่งเสริมการอ่าน

8. ใช้นิทานเพื่อสร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับเด็ก ซึ่งจะส่งผลไปถึงการปกครองเด็ก

สรุปได้ว่า นิทานมีคุณค่าและประโยชน์ คือ เป็นวิธีการให้ความรู้ที่จะทำให้เด็ก สนใจเรียนรู้ สามารถ จดจำและกล้าแสดงออก ปลุกฝังนิสัยรักการอ่าน แก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กจากตัวแบบในนิทาน ที่เด็กประทับใจ สร้างสมาธิ ผ่อนคลายอารมณ์ สร้างความสัมพันธ์ ใกล้ชิดระหว่างผู้เล่าและผู้ฟัง

4.6 หลักในการเลือกนิทานที่จะนำมาเล่าให้เด็กฟัง

สมใจ บุญอุรพิทยัญ (2550: 7 - 8) กล่าวว่า การเลือกนิทานที่จะนำมาเล่า ให้เด็กฟัง ควรคำนึงถึง อายุและความสนใจของผู้ฟัง เด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 4 - 6 ปี จะสนใจ ตัวเองน้อยลง เริ่มสนใจภายนอกมากขึ้น มีอารมณ์รักสนุก ชอบฟังนิทานประเภทต่างๆ โดยเฉพาะเรื่องที่มึสตร์พิศได้ นิทานสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น มีหลายประเภท เช่น นิทานที่เล่นคำ เล่นเสียงจังหวะคำนิทานที่มีคำคล้องจอง มีคำซ้ำๆ กันที่น่าฟัง นิทานที่ กระตุ้นจินตนาการ และ ตอบสนองให้เด็กได้แสดงท่าทาง นิทานที่รับรู้และเข้าใจความรู้สึกของเด็ก และให้ ความเห็นอก เห็นใจ หนังสือที่นำมาเล่านั้นควรมีภาพประกอบที่ชัดเจน สีสันสวยงามและเสนอภาพที่สะท้อน ความคิดของเด็กในทางที่ดีงาม ระยะเวลาในการเล่า ในระยะแรกควรใช้เวลาประมาณ 15 - 20 นาที

เกริก ยุ้นพันธ์ (2558: 57 - 59) ได้กล่าว คือ การเลือกนิทานที่จะเล่าให้เด็กฟัง นั้น ผู้เล่านิทานจำเป็ นที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์ และความสามารถที่จะ แยกแยะเลือกนิทานให้เหมาะสมกับ ความสนใจ และความต้องการของเด็ก เด็กวัยระหว่าง 4 - 6 ปี จะให้ความสนใจกับตัวเองน้อยลง หันมา สนใจสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวมากขึ้น แต่ความ สนใจของเด็กในวัยนี้ ยังเป็นระยะสั้นเท่านั้น คำกลอนที่มีคำ คล้องจอง เช่น เพลงกล่อมเด็ก คำทายที่ประลองปัญญา นิทานที่เป็นคำประพันธ์สัมผัสคล้องจอง เด็กๆ จะ ชอบมาก เช่น หนุมิ กับหนูมา หนุมากับหนุมิ หนุมิมิตุ๊กตาหมา หนูมามีตุ๊กตาหมี เป็นต้นนอกจากนี้ วัยเด็กยัง ชอบ นิทานที่ตัวเดินเรื่องหรือตัวเอกเป็นสัตว์พิศได้ เช่น หมาป่าพิศได้คุยกับหนูน้อยหมวกแดง เป็นต้น นิทาน ที่เหมาะสมและควรเล่าให้เด็กฟังนั้น ควรเป็นนิทานที่เปี่ยมด้วยคุณค่าทางเนื้อหา ได้อรรถรส รูปแบบการใช้ ถ้อยคำ สำนวนภาษา ความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมคุณภาพ ยกระดับ สติปัญญาและจิตใจในทางที่ดี นิทานที่ เล่าให้เด็กฟัง นอกจากปัจจัยข้างต้นแล้ว ผู้เล่ามีส่วนอย่าง มากในการนำเสนอให้นิทานเรื่องนั้นมีความ สนุกสนานเหมาะสมกับวัยของเด็ก มีแง่มุม มีชั้นเชิง และเห็นรายละเอียดที่จะเล่าให้เด็กฟัง ไม่ว่าจะเป็นการ เล่านิทานปากเปล่า นิทานวาดไปเล่าไป และลีลาการเล่านิทานจะต้องส่งผลให้ผู้ฟังหรือเด็กๆ เห็นภาพพจน์ และเกิดความสนุกสนาน ประทับใจ

จากข้อความข้างต้น สรุปหลักในการเลือกนิทานที่จะนำมาเล่าให้เด็กฟังได้ว่า ควรเป็น นิทานที่ เหมาะสมกับวัย และความสนใจของเด็ก เนื้อเรื่องที่เล่าต้องเข้าใจสนุกสนาน ถ้ามีคำซ้ำๆ ประโยคซ้ำๆ ก็จะเป็น ที่สนใจ สนุกสนาน ถ้ามีคำซ้ำๆ ก็จะเป็นที่สนใจของเด็กมาก ถ้าเป็น หนังสือควรมีภาพประกอบชัดเจน มีบท สนทนามากกว่าความเรียง เนื้อหาของเรื่องมีคุณค่า สร้างสรรค์ ส่งเสริมสติปัญญาและจิตใจ

4.7 เทคนิควิธีในการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2550: 45 - 46) กล่าวว่า ในการเล่านิทานสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง คือการสร้างภาพประทับใจให้แก่ผู้ฟัง จุดเริ่มต้นอยู่ที่การเตรียมให้พร้อมซอมนให้ดีของผู้เล่า ผู้ที่เล่าจะต้องหาจุดสำคัญของเรื่องให้ครบ และสรุปให้จับใจความดังนี้ ประโยคแรกที่จะใช้ในการเริ่มเรื่อง ควรหาถ้อยคำที่ฟังดูแล้วน่าตื่นเต้น น่าสนใจ ให้ติดตามเรื่องต่อไป คอยสังเกตว่าผู้ฟังยังให้ความสนใจกับบทบาทยุทธการเล่าอยู่หรือไม่ ถ้ารู้สึกว่าการเล่าสูญเสียความสนใจ ควรเปลี่ยนบรรยากาศด้วยการหยุดพักแล้วถามปัญหาอะไรเรื่อย ปัญหาเขาวัวหรือปัญหาสนุกๆ การจบเรื่องประโยคสุดท้าย จะปิดเรื่องต้องมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่า ประโยคแรกที่ใช้เริ่มเรื่อง ผู้เล่าจะต้องคิดและเตรียมไว้ก่อนว่า จะปิดเรื่องด้วยประโยคใด จึง จะเป็นการสรุปจบที่จับผู้ฟัง โดยทั่วไปมักปิดการเล่านิทานด้วยถ้อยคำที่กินใจ ให้ข้อคิดหรือ ทิ้งท้ายไว้ให้คิดกิจกรรมภายหลังการเล่านิทาน สิ่งที่ไม่ควรละเลย หลังจากเล่านิทานจบ ควรมี คำถามเกี่ยวกับนิทานที่นำมาเล่าให้เด็กตอบ ซึ่งอาจเป็นคำถามที่เกี่ยวกับชื่อตัวละครที่สำคัญ เหตุการณ์ที่สำคัญและข้อคิดที่ได้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541: 78 - 79) ได้เสนอ วิธีการเล่านิทานที่ครูควรทราบ ดังนี้คือ

1. เนื้อเรื่องต้องเหมาะสมกับวัย ใช้เรื่องที่มีความดีชนะความชั่วเสมอไป และ ผู้เล่าต้องจำเนื้อเรื่องได้ดีทุกตอน
2. เสียง ผู้เล่าจะต้องให้เด็กทั้งหมดได้ยินเสียงผู้เล่าอย่างชัดเจน ระดับเสียง และจังหวะพูดถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ใส่ความรู้สึกลงไปให้น่าเสียง ถ้าผู้เล่าสามารถทำ เสียงสูงต่ำ ทำเป็นเสียงเด็ก เสียงคนแก่ หรือทำเสียงตามลักษณะของตัวละครได้ เด็กจะยิ่งสนใจ มากยิ่งขึ้น
3. ท่าทาง ถ้ามีภาพประกอบผู้เล่าไม่ต้องใช้ท่าทางมาก แต่เน้นที่ภาพ หากไม่มีภาพ ประกอบก็ควรใช้ ท่าทางประกอบบ้างตามโอกาส แต่อย่าใช้มากเกินไปพึงระวังให้ เป็นไปตามธรรมชาติ
4. จังหวะ จังหวะในการพูดเป็นสิ่งที่จะช่วยให้นิทานน่าสนใจ
5. อารมณ์ ในขณะที่เล่าควรเล่าให้เด็กเห็นถึงความรู้สึก และอารมณ์ของ ผู้เล่า เช่น อารมณ์รื่นเริง ความรู้สึกตื่นเต้น หรืออารมณ์เศร้า ฯลฯ
6. ข้อตกลงก่อนฟังนิทาน ควรมีข้อตกลงกันว่าผู้ฟังจะต้องไม่พูดแซงใน ขณะที่ฟังนิทาน
7. เวลาในการเล่า เด็กอายุ 5 - 6 ปี ใช้เวลาประมาณ 20 นาที

เกริก ยุ้นพันธ์ (2551: 36 - 55) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการเล่านิทาน ดังนี้

1. การเล่านิทานแบบปากเปล่า เป็นนิทานที่ผู้เล่าเรื่องจะต้องเตรียมตัว ให้พร้อมตั้งแต่การเลือกเรื่อง ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟัง นิทานปากเปล่าเป็นนิทาน ที่ดึงดูดและเร้าความสนใจของผู้ฟังด้วย น้ำเสียง แววดา สีตาและท่าทางประกอบการเล่าของ ผู้เล่าที่สง่างามและพอเหมาะพอดี
2. นิทานวาดไปเล่าไป เป็นการเล่านิทานที่ผู้เล่าต้องมีประสบการณ์การเล่า นิทานแบบปากเปล่าอยู่ มากพอสมควร แต่ต้องเพิ่มการวาดรูปในขณะที่เล่าเรื่องราว รูปหรือภาพ ที่เล่าออกมาอาจสอดคล้องกับเรื่องที่เล่าหรือบางครั้งเมื่อเล่าจบ รูปที่วาดจะไม่สอดคล้องกับ เรื่องที่เล่าเลยก็ได้ คือ จะได้ภาพใหม่เกิดขึ้น
3. นิทานที่เล่าโดยใช้สื่ออุปกรณ์ในขณะที่เล่า เป็นนิทานที่ผู้เล่าจะต้องใช้สื่อ ที่เตรียมหรือหามา เพื่อ ใช้ประกอบการเล่า เช่น การเล่าโดยใช้หนังสือ นิทานหุ่นนิ้วมือ นิทานเชิด นิทานเชือก เป็นต้น หรือ ขณะเล่าอาจมีดนตรีประกอบจังหวะ เพื่อทำให้การเล่า สนุกสนานยิ่งขึ้น

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551: 12 - 14) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเล่านิทานไว้ ดังต่อไปนี้

1. การเล่านิทานปากเปล่าเป็นการเล่าที่อาศัยคำพูดและน้ำเสียงไม่มีการใช้สื่อ ประกอบการเล่า การเล่านิทานแบบนี้ต้องใช้ศิลปะในการพูด การเล่าที่มุ่งใจมาก การเล่านิทาน ปากเปล่า อาจให้เด็กเล่าเอง ผู้ใหญ่เล่าบ้าง หรือช่วยกันเล่า ไม่ควรเล่าเกิน 15 นาที

2. การเล่านิทานประกอบท่าทาง การเล่านิทานแบบนี้เป็นการเล่านิทานที่มีชีวิตชีวามากกว่า การเล่านิทานปากเปล่า เพราะเด็กสามารถติดตามเรื่องที่เล่าได้ และจินตนาการเป็นรูปธรรมมากขึ้น หน้าตา ท่าทางของผู้เล่า สนุกสนานมากขึ้นเพราะเห็นภาพพจน์ ของเรื่องที่เล่า ท่าทางที่ใช้ประกอบการเล่านิทาน อาจเป็นท่าทางของผู้เล่า ท่าทางแสดงร่วมของ เด็กได้แก่การทำหน้าตา การแสดงท่าทางกาย หรือการเล่นนิ้วมือประกอบการเล่า

3. การเล่านิทานประกอบภาพ ภาพที่ใช้ในการเล่ามีหลายชนิด มีทั้ง ภาพถ่าย ภาพโปสเตอร์ ภาพจากหนังสือ ภาพวาด ภาพสไลด์ ภาพเคลื่อนไหว หรือภาพฉาย การที่มีภาพสวยๆ มาประกอบการเล่าเป็นการจูงใจเด็กให้ติดตามเรื่องราวด้วยความอยากรู้ เด็ก จะสนุกมากขึ้นถ้าในขณะที่ฟังเรื่องและดูภาพ ผู้เล่าจะต้องกระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นและ ร่วมกันสร้างจินตนาการให้กับนิทานที่เล่า

4. การเล่านิทานประกอบเสียง ได้แก่ เสียงเพลง เสียงดนตรี แอบบันทีก เสียงต่างๆ สามารถนำมาประกอบการเล่านิทานได้ จุดประสงค์เพื่อสร้างบรรยากาศเพื่อกระตุ้น เราให้เกิดความตื่นต่อนอยากติดตาม นอกจากการใช้เสียงเพลงดนตรีแล้ว ในการเล่านิทาน เราอาจใช้เสียงเด็กมาประกอบ การเล่าได้ ตัวอย่างเช่น เมื่อเล่าถึงรถไฟวิ่งผู้เล่าอาจจะชักชวน ให้เด็กๆ ที่ฟังร่วมทำเสียงรถไฟวิ่งประกอบการเล่า ซึ่งทำให้บรรยากาศการฟังนิทานสนุกสนาน ไปอีกแบบ

5. การเล่านิทานประกอบอุปกรณ์ หรือสิ่งประดิษฐ์ที่มีอยู่หรือผู้เล่าจัดทำขึ้น เช่น หน้ากากตัวแสดง ในนิทาน อุปกรณ์สามารถทำให้เด็กสนุกสนานตื่นตาไปกับนิทานที่เล่าได้ เป็นอย่างดี สร้างความสนใจในการฟังนิทานให้แก่เด็กมากกว่ารูปแบบอื่นๆ

สรุป การเล่านิทานมีหลายรูปแบบ ได้แก่ การเล่านิทานปากเปล่า การเล่านิทาน ประกอบท่าทาง การเล่านิทานประกอบภาพ และการเล่านิทานประกอบสื่อและอุปกรณ์

4.8 องค์ประกอบของการเล่านิทาน

ในการเล่านิทาน มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ที่จะให้การเล่านิทานเป็นไป ตามจุดประสงค์ของการเล่า ได้แก่ ตัวผู้เล่า เนื้อหานิทาน และสื่อประกอบการเล่า นิทาน กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551: 14 - 15) ได้เสนอองค์ประกอบของการเล่านิทาน ดังต่อไปนี้

1. ตัวผู้เล่า องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการเล่านิทาน คือ ตัวผู้เล่า เทคนิค วิธีการ ภาษา ท่าทาง ความสามารถในการสร้างบรรยากาศในการเล่านิทานถือเป็นศิลปะ เฉพาะตัวของผู้เล่านิทาน จึงสามารถฝึกฝนได้ ผู้เล่านิทานที่ดีจะต้องมีอารมณ์และสนุกกับการเล่า มีความพร้อมที่จะให้นิทานสนุกสอดคล้องกับสถานการณ์ขณะเล่านิทานได้

2. เนื้อหานิทาน นิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็ก คือ นิทานที่มีความถูกต้อง ชัดเจน ภาษาถูกไวยากรณ์ เนื้อหาสั้น ง่าย มีตัวแสดงน้อย เป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก เกี่ยวกับ ผู้ปกครอง พี่น้อง เพื่อเล่น และสัตว์เลี้ยง (Gilley and Gitley. 1980: 259) ไม่ว่าจะเป็นนิทาน ที่นำมาหรือผู้เล่าแต่งเองก็ตาม ถ้าเนื้อหาในนิทานมีความสัมพันธ์กับเด็กมาก เด็กจะสนใจ มากกว่านิทานไกลตัว นิทานที่เด็กฟังและสนใจมาก ตัวอย่างเช่น เด็กไม่ชอบกินผัก ครูใช้นิทาน เรื่องหนูน้อยชอบผักให้ฟัง เด็กชอบสัตว์เลี้ยง ครูเล่านิทานสัตว์เลี้ยง เป็นต้น

ประการหนึ่งที่สำคัญคือ เนื้อหาในนิทานต้องเป็นบทสนทนาหลายๆ เพราะเด็กไม่ชอบการเล่าแบบบรรยาย ความที่มีเนื้อหายาวๆ ตัวละครมากๆ เพราะเด็กยังไม่สามารถถ้อยเรื่องราวจับจับขึ้นได้

3. สื่อประกอบการเล่านิทาน สื่อประกอบในการเล่านิทานเป็นตัวขยายความ ในนิทานให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในรายละเอียดของท่าทางของตัวแสดงและบรรยากาศ ทำให้เด็กมีจินตนาการติดตามเรื่องราวได้อย่างแจ่มชัด อีกทั้งสนุกตื่นเต้นด้วยการกระตุ้นจากสื่อ ประกอบการเล่านิทาน ซึ่งสื่ออาจหาได้จากผู้เล่าสร้างขึ้นเอง หรือซื้อจากสื่อสำเร็จรูป

สรุปได้ว่า ทั้งผู้เล่า เนื้อหานิทาน และสื่อประกอบ ล้วนมีคุณสมบัติเฉพาะตัวที่ต้อง พัฒนาควบคู่กันไป ผู้เล่าเก่ง เนื้อหาดี สื่อเยี่ยม ย่อมทำให้การเล่านิทานประสบความสำเร็จสูง

4.9งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

งานวิจัยต่างประเทศ

ดิกสัน จอห์นสัน และซอลท์ (Dixon, Johnson and Salt. 1997: 367 - 379) ได้ศึกษาเด็ก 4 กลุ่ม ในจำนวน 3 กลุ่ม ที่ได้รับการเล่านิทานให้ฟัง โดยแต่ละกลุ่มหลังจากที่ได้ ฟังนิทานแล้วมีการสนทนา หรือพาไปศึกษานอกสถานที่ หรือแสดงเลียนแบบตัวละคร และอีก กลุ่มเป็นกลุ่มควบคุม ผลการทดลอง ว่า ในการฟังนิทานนั้น ถ้าเด็กได้แสดงบทบาท เลียนแบบตัวละครในเรื่องไปด้วยจะพัฒนาความคิดต่างๆ ได้ดีที่สุด แสดงว่าเมื่อเด็กได้ฟังนิทาน แล้วเด็กย่อมมีความต้องการที่จะเลียนแบบตัวละครที่ตนชอบ หรือตัวละครที่ประสบผลสำเร็จ และยังพบว่า เนื้อเรื่องในนิทานถ้าเป็นเรื่องใกล้ความจริงจะได้ผลดีต่อความคิดของเด็กได้ดีกว่า นิทานที่มีเนื้อเรื่องไกลชีวิตของเด็ก

เบลสกี (Belsky. 2007 : unpagged) ได้ศึกษาผลการใช้วรรณกรรมเด็กกับวัยรุ่น ในชั้นเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ การศึกษาครั้งนี้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ เกี่ยวกับผลของการใช้วรรณกรรมเด็กกับวัยรุ่นในห้องเรียนภาษาและบทบาทของวรรณคดีในเด็ก นักเรียนสองพัฒนาภาษาต่างประเทศรวมทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน การนำเสนอ ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับบทบาทของวรรณกรรมเด็กในการพัฒนาทัศนคติต่อการอ่านมากขึ้นในสอง ภาษาต่างประเทศ และต่อการอ่านวรรณกรรมทั่วไปเป็นรูปแบบของวัฒนธรรมได้นำเสนอข้อมูล เชิงประจักษ์ที่แสดงรวมของวรรณกรรมเด็ก เสริมการพัฒนาทักษะทางภาษาที่ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ ที่สูงขึ้น และส่งเสริมการเจริญเติบโตส่วนบุคคลของนักเรียน

งานวิจัยในประเทศ

จันทร์เพ็ญ สุภาพล (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็ก ปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานประกอบดนตรีและนิทานประกอบภาพควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรม การช่วยเหลือกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุ 5 - 6 ปี จำนวน 30 คน พบว่า เด็ก ปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานประกอบดนตรีควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมช่วยเหลือมีพฤติกรรม ทางสังคมสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานประกอบภาพควบคู่ กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรม การช่วยเหลือ

ทัศนีย์ อินทรบำรุง (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบวินัยในตนเอง ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม การเล่านิทานก่อนกลับบ้านกับเด็กปฐมวัยที่ได้รับ การจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุ 5 - 6 ปี จำนวน 30 คน พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานก่อนกลับบ้าน มีวินัย ในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมก่อนกลับบ้านแบบปกติ

พจมาน เทียนมนัส (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อมั่น ในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นิทานประกอบการแสดงละคร สร้างสรรค์และประกอบ การวาดภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุ 5 - 6 ปี จำนวน 38 คน พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นิทานประกอบการแสดง ละครสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นิทานประกอบการวาดภาพ

เนื่อน้อง สันบุญ (2551 : 131) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางภาษาของเด็ก ปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นิทานที่เด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือก เด็กเล่าเรื่อง ตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อกับเพื่อน และเด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อจากครู โดยศึกษากับเด็ก อายุ 5-6 ปี จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน การทดลองใช้เวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 20 นาที ผลการทดลองพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นิทานตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือก เด็กเล่าเรื่องตามรูป จากหนังสือที่เด็กเลือกต่อกับเพื่อน และเด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อจากครู มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

นงลักษณ์ กันปัญญา (2549 : 75-83) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการใช้ภาษา ในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยโดยใช้หนังสือภาพประกอบการเล่าเรื่อง หน่วยเที่ยวสวนสาธารณะ เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสารของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 จำนวน 18 คน โรงเรียนบ้านสาวิทยาสรรค์ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่านักเรียนมีทักษะภาษา ในการสื่อสารทางภาษาดีขึ้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้และในชีวิตประจำวัน และการใช้ ภาษาด้านการฟัง ด้วยความเข้าใจ สื่อสารระหว่างครูกับเพื่อน ตามบทบาทหน้าที่ พดูสนทนา ได้ตอบเล่าเรื่องร่วมกับครูและเพื่อน ร่วมแสดงความคิดเห็นจากเรื่องได้อย่างเหมาะสมกับวัย ทำให้ นักเรียน มีพัฒนาการในการใช้ภาษาในการสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น

สรุปว่า นิทานมีความสำคัญกับเด็กมาก โดยเฉพาะเด็กระดับปฐมวัย เพราะจะ ช่วยให้เด็กเกิดความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน สร้างเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ เช่น ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น นักเรียนชาย – หญิง อายุระหว่าง 3 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 3 ขวบ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี

ระยะเวลาในการทดลอง ระยะเวลา 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน ในและวันทำการทดลองครั้งละ 20 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสังเกตพฤติกรรมการพัฒนาทักษะการพูด โดยมีขบวนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์คุณลักษณะตามวัย พบว่า เด็กเล็กมีทักษะด้านการพูดไม่ดี ยังไม่กล้าที่จะสามสนทนาโต้ตอบ หรือพูดให้เป็นเรื่องราวได้ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ที่จำเป็น

2. ศึกษาและวิเคราะห์ผู้เรียนที่ขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าว

3. ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะตามวัย เรื่องการสนทนาโต้ตอบ / เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง พบว่า เป็นคุณลักษณะตามวัยในพัฒนาการด้านสติปัญญา

4. ศึกษาแนวทางวิธีแก้ไขปัญหาและกิจกรรมที่จะนำมาใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการ พบว่า จัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นวิธีการที่จะช่วยให้เด็กมีคุณลักษณะตามวัยตามที่หลักสูตรต้องการ

5. ศึกษา วางแผน ออกแบบกิจกรรมและ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

6. ดำเนินการจัดทำตามที่วางแผนไว้

7. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

8. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน

9. สังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา

10. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ไปทดลองใช้กับ เด็กเล็กชั้นอนุบาล 3 ขวบ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองปรือ จำนวน 5 คน

11. นำเครื่องมือที่ได้ทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งแล้วจึงนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กก่อน และหลังการจัดประสบการณ์การเล่นิทาน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรซึ่งเป็นเด็กชั้นอนุบาล 3 ขวบ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองปรือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

2. สังเกตพฤติกรรมตามรายการเครื่องมือวิจัยด้วยการประเมินให้คะแนนพฤติกรรม ตั้งแต่ระดับ ไม่แสดงพฤติกรรม แสดงพฤติกรรมโดยมีผู้แนะนำ (เพื่อน , ครู) และแสดงพฤติกรรมด้วยตนเอง ทั้งนี้มีการให้ค่าคะแนนพฤติกรรมตั้งแต่ 1 2 3 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้รวมคะแนนผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมเด็กเป็นรายบุคคล ที่แสดงพฤติกรรมและวัดได้ในแต่ละวัน

2. รวมคะแนนจากแบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนในแต่ละวันให้ครบ 1 สัปดาห์

3. หาค่าคะแนนรวมจากแบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนในแต่ละสัปดาห์ จนครบ 3 สัปดาห์

4. แสดงค่าคะแนนจากการปฏิบัติการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทานใน 3 สัปดาห์ ไว้ในตารางเดียวกัน เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าของคะแนนพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากการทำให้เด็กมีทักษะการพูดที่ดีขึ้น ด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี ด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ิทาน ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมและประเมินค่าคะแนนจากพฤติกรรมจำนวน 3 สัปดาห์ มีรายการประเมินดังนี้

- 1.พูด/บอกความหมายของคำ
- 2.พูดเป็นประโยค
- 3.พูดเป็นเรื่องราว

โดยมีคะแนนเต็มรายการละ 3 คะแนนดังนั้นเด็กจะมีคะแนนสำหรับการปฏิบัติ 3 รายการต่อวันมีคะแนนเต็ม 9 คะแนนเมื่อเด็กปฏิบัติกิจกรรมครบใน 1 สัปดาห์หรือปฏิบัติกิจกรรมครบ 5 วันคะแนนรวมจึงเป็นสัปดาห์ละ 45คะแนนผู้วิจัยจึงนำคะแนนในแต่ละสัปดาห์ของเด็กทุกคนมาแสดงเป็นคะแนนรวมจำนวน 3 สัปดาห์ดังนี้

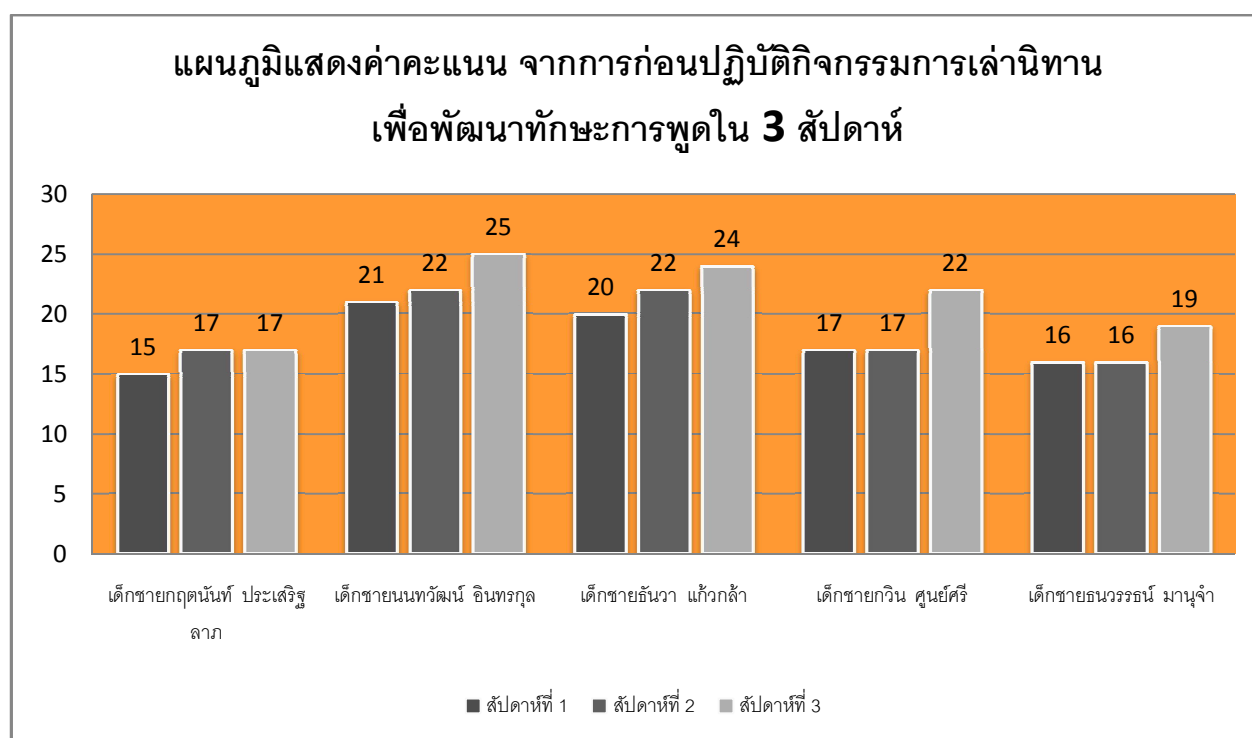
ตารางแสดงค่าคะแนน จากการปฏิบัติกิจกรรมการเล่านิทาน เพื่อพัฒนาทักษะการพูดใน 3 สัปดาห์

ชื่อ-นามสกุล	คะแนนรวมเต็ม 45 คะแนน		
	สัปดาห์ที่ 1	สัปดาห์ที่ 2	สัปดาห์ที่ 3
เด็กชายกฤตนันท์ ประเสริฐลาภ	37	41	45
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล	38	41	44
เด็กชายธันวา แก้วกล้า	39	42	43
เด็กชายกวิน ศูนย์ศรี	40	41	45
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ	39	42	45
รวม	193	207	222
ค่าเฉลี่ย	9.65	10.35	11.1
คะแนนเฉลี่ย(ร้อยละ)	21.44	23	24.66

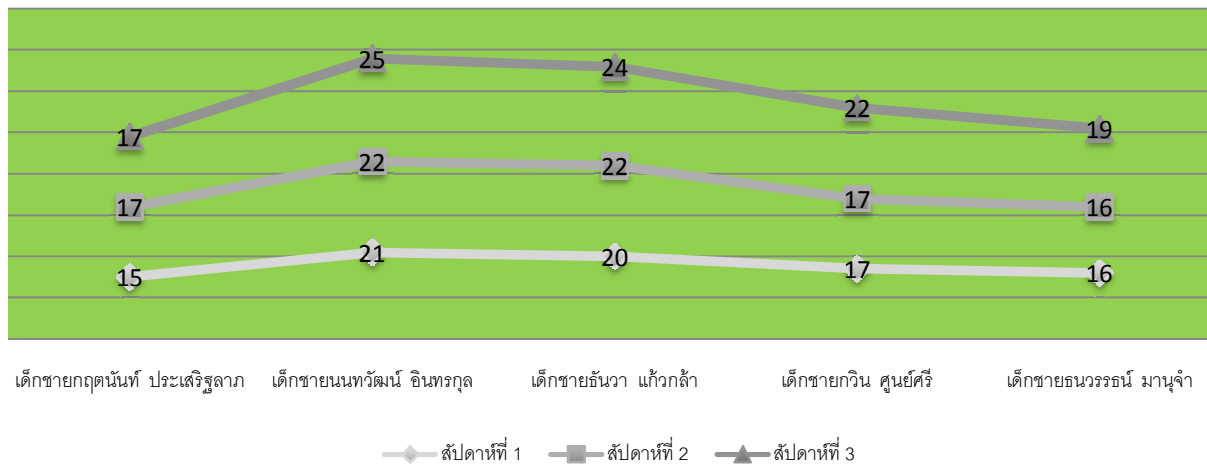
จากตาราง แสดงค่าคะแนนการปฏิบัติกิจกรรมการเล่านิทานเพื่อพัฒนาทักษะการพูดใน 3 สัปดาห์ เป็นการเก็บคะแนนจากกลุ่มประชากร 5 คนที่เป็นเด็กเล็กในชั้นอนุบาล 3 ขวบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองปรือ มีรายการประเมิน 3 รายการคือพูด/บอกความหมายของคำ พูดเป็นประโยค และพูดเป็นเรื่องราวเด็กมีคะแนนจากผลการปฏิบัติกิจกรรมการเล่านิทานเพื่อพัฒนาทักษะการพูดรายสัปดาห์ตลอด 3 สัปดาห์มีค่าร้อยละแสดงความก้าวหน้าจาก 21.44 , 23 และ 24.66 ตามลำดับ

ตารางแสดงค่าคะแนน จากการก่อนปฏิบัติกิจกรรมการเล่น เพื่อพัฒนาทักษะการพูดใน 3 สัปดาห์

ชื่อ-นามสกุล	คะแนนรวมเต็ม 45 คะแนน		
	สัปดาห์ที่ 1	สัปดาห์ที่ 2	สัปดาห์ที่ 3
เด็กชายกฤตนันท์ ประเสริฐลาภ	15	17	17
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล	21	22	25
เด็กชายธันวา แก้วกล้า	20	22	24
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี	17	17	22
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ	16	16	19
รวม	89	94	107
ค่าเฉลี่ย	4.45	4.70	5.35
คะแนนเฉลี่ย(ร้อยละ)	9.88	10.44	11.88

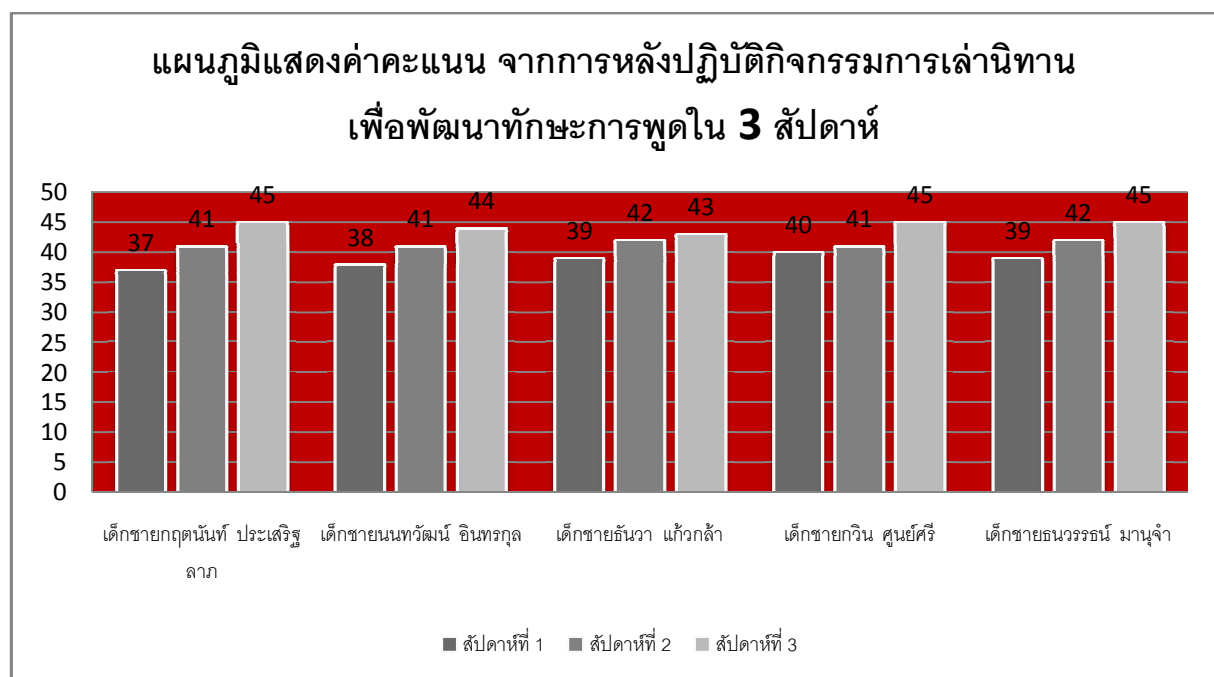

กราฟแสดงค่าคะแนน จากการก่อนปฏิบัติกิจกรรมการเล่นทาน เพื่อ
พัฒนาทักษะการพูดใน 3 สัปดาห์

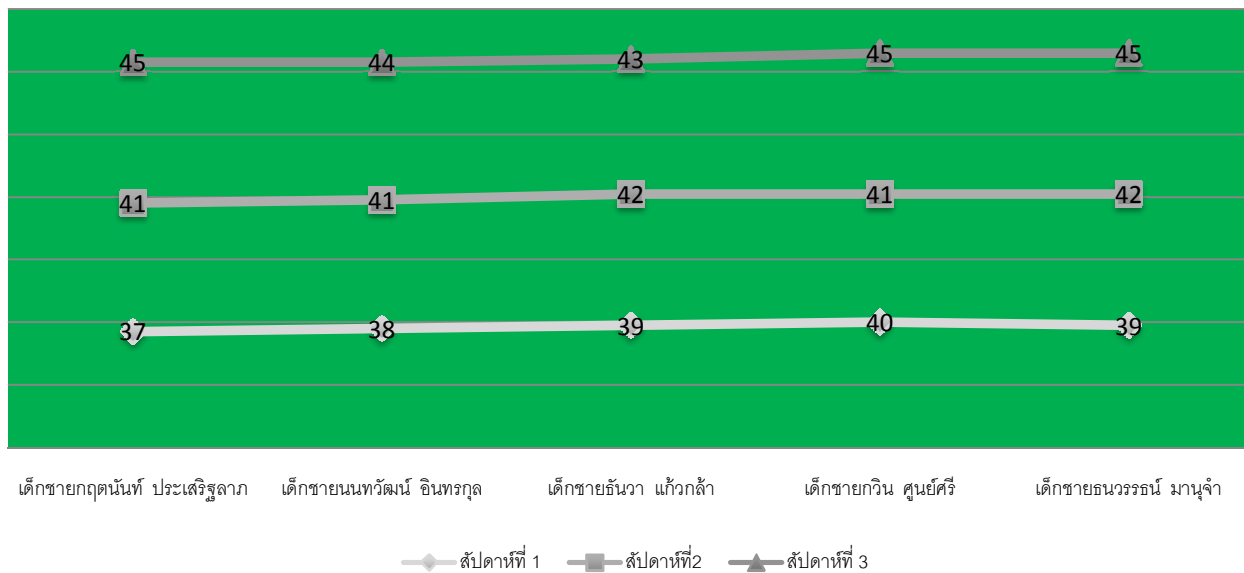

ตารางแสดงค่าคะแนน จากการหลังปฏิบัติการกรรมการเล่นิทาน เพื่อพัฒนาทักษะการพูดใน 3 สัปดาห์

ชื่อ-นามสกุล	คะแนนรวมเต็ม 45 คะแนน		
	สัปดาห์ที่ 1	สัปดาห์ที่ 2	สัปดาห์ที่ 3
เด็กชายกฤษณ์ ประเสริฐลาภ	37	41	45
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล	38	41	44
เด็กชายธันวา แก้วกล้า	39	42	43
เด็กชายกวิน ศูนย์ศรี	40	41	45
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ	39	42	45
รวม	193	207	222
ค่าเฉลี่ย	9.65	10.35	11.1
คะแนนเฉลี่ย(ร้อยละ)	21.44	23	24.66

กราฟแสดงค่าคะแนน จากการหลังปฏิบัติการกรรมการเล่นนิทาน เพื่อ
พัฒนาทักษะการพูดใน 3 สัปดาห์

บทที่ 5

สรุปผลอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

กระบวนการใช้ทักษะทางภาษาในการสื่อสารถือเป็นความสามารถทางสติปัญญาของเด็กวัยนี้ อีกด้านหนึ่ง ดังนั้นครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยควรส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กปฐมวัยให้เจริญงอกงามในทิศทางที่เหมาะสมเพื่อให้เด็กปฐมวัยใช้ภาษาในการสื่อสารได้เหมาะสมกับวัยและกำหนดสาระการเรียนรู้กับประสบการณ์สำคัญที่บูรณาการกับทักษะทางภาษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนจากการศึกษาเอกสารงานและวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยสนใจการใช้กิจกรรมการเล่นเป็นแนวทางหนึ่งที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพและความพร้อมของเด็กปฐมวัย ดังรายละเอียดการดำเนินงาน ต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้วิธีการจัดประสบการณ์การเล่น

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น นักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 3 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 3 ขวบ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 5 คน

วิธีวิจัย

1. ศึกษาและวิเคราะห์คุณลักษณะตามวัย พบว่า เด็กเล็กมีทักษะด้านการพูดไม่ดี ยังไม่กล้าที่จะสนทนาโต้ตอบ หรือพูดให้เป็นเรื่องราวได้ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ที่จำเป็น
2. ศึกษาและวิเคราะห์ผู้เรียนที่ขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าว
3. ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะตามวัย เรื่องการสนทนาโต้ตอบ / เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง พบว่า เป็นคุณลักษณะตามวัยในพัฒนาการด้านสติปัญญา
4. ศึกษาแนวทางวิธีแก้ไขปัญหาและกิจกรรมที่จะนำมาใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการ พบว่า จัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นวิธีการที่จะช่วยให้เด็กมีคุณลักษณะตามวัยตามที่หลักสูตรต้องการ
5. ศึกษา วางแผน ออกแบบกิจกรรมและ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
6. ดำเนินการจัดทำตามที่วางแผนไว้

7. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
8. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน
9. สังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา
10. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาตามข้อเสนอแนะของ อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ไปทดลองใช้กับ เด็กเล็กชั้นอนุบาล 3 ขวบ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองปรือ จำนวน 5 คน
11. นำเครื่องมือที่ได้ทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งแล้วจึงนำไปใช้จริง
12. ดำเนินการวิจัยกับกลุ่มประชากร
13. เขียนรายงานการวิจัย

ผลการวิจัย

เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 ขวบ มีพัฒนาการทักษะการพูดอยู่ในระดับสูงมีพัฒนาการที่ดีตามข้อตกลงเพิ่มขึ้น อย่างต่อเนื่อง ตลอด 3 สัปดาห์ จากระดับค่าร้อยละ 21.44 , 23 และ 24.66 ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลจากการใช้กิจกรรมการเล่นิทาน เพื่อพัฒนาทักษะการพูด ปรากฏว่า เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 ขวบ มีพัฒนาการทักษะการพูดอยู่ในระดับสูงมีพัฒนาการที่ดีตามข้อตกลงเพิ่มขึ้น อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เป็นผลมาจากมีกระบวนการพัฒนาและการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์พัฒนาการและคุณลักษณะตามวัย การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดแนวทางในการวิจัย กำหนดขอบเขตการดำเนินงาน การเตรียมงานโดยการพัฒนาเครื่องมืออย่างเป็นระบบ นำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพและมีการวางแผนและเตรียมงาน เพื่อการนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการจัดกิจกรรมเล่นิทาน หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมเล่นิทาน ตลอดระยะเวลา 3 สัปดาห์ มีการเปลี่ยนแปลงโดยรวมของระดับคะแนนทักษะการพูดทั้ง 3 ด้าน คือพูด/บอกความหมายของคำ พูดเป็นประโยค และพูดเป็นเรื่องราวหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมสาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ นิทานที่มีภาพประกอบภาพ ที่ใช้จัดกิจกรรม มีภาพประกอบที่สวยงาม มีภาษาที่เข้าใจง่าย ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ อีกทั้งนักเรียนในวัยนี้เป็นวัย ที่ชื่นชอบการฟังนิทาน จึงทำให้ตั้งใจฟัง เนื้อหาที่มีความชัดเจนในการพัฒนาทักษะการพูดของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับสมศักดิ์ ปริบูรณ์ (2552 : 59 - 62) กล่าวว่า การเล่นิทานเป็นวิธีการใช้ความรู้ วิธีหนึ่งที่ทำให้เด็กสนใจ ในการเรียนรู้ สามารถจดจำ กล้าแสดงออก และมีแรงจูงใจที่จะเปิดรับพฤติกรรมที่พึงปรารถนา นอกจากนั้น ยังช่วยตอบสนองความต้องการของเด็ก เช่น ความอยากรู้ อยากเห็น ความสัมพันธ์ ผล ความต้องการเป็นที่ยอมรับ เนื้อหาของนิทานที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการดังกล่าวจะช่วยไห้เด็ก สมปรารถนาและมีความสุข กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้

นิทานเป็นเครื่องมือในการสอนที่มีประสิทธิภาพ ในการชักจูงให้ผู้เรียนได้คล้อยตามเป็นตัวกระตุ้นและแรงจูงใจในตัวผู้เรียนทั้งยังเป็นการกระตุ้นความคิด สร้างสรรค์และการแสดงออก ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและบุคลิกภาพของผู้เรียนได้ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จันทนา ชูชื่น (2553 : 45 - 48) ที่พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบหุ่นมือมีความสามารถในการพูด ทั้งโดยรวมและรายด้านสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากนิทานเป็นสิ่งที่เด็กชอบและเมื่อชอบก็จะแสดงพฤติกรรมการขยายความรู้ ความคิด โดยการออกเสียงหรือการพูด สอดคล้องกับแนวคิดของ เกริก ยุ้ยพันธ์ (2550 : 58 – 60) ได้กล่าวถึง นิทานที่เด็กสนใจว่าเด็กวัย 2-6 ขวบ จะจดจำคำลงท้ายของแต่ละประโยคของคำคล้องจองโดยออกเสียงตามหรือเปล่งเสียงร้องตามด้วยเป็นคำ ๆ หรือพูดเกี่ยวกับตัวละครในนิทานได้ ผู้วิจัยจึงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน ได้วิเคราะห์เนื้อหาและนิทานประกอบสาระที่เด็กให้ความสนใจ ตามวัยตามพัฒนาการของแต่ละบุคคล และกิจกรรมได้มีการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ มีความถูกต้องตามหลักวิชาการมีลำดับขั้นตอน ความเหมาะสม ทำให้เด็กปฐมวัยที่ได้รับประสบการณ์จากการเล่านิทานจนสามารถทำให้สามารถคะแนนความสามารถทางภาษาด้านการพูดสูงขึ้น

พฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้การเล่านิทาน ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการพัฒนาทักษะทางภาษา โดยโดยใช้การเล่านิทาน มีทักษะทางภาษาพัฒนาสูงขึ้นตามลำดับ เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้จัดประสบการณ์ทุกขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรมทั้งขั้นเล่านิทานอ่านให้ฟัง ขั้นอ่านซ้ำพูดต่อเติม ขั้นเล่าเองซ้ำทวนขั้นแต่งเรื่อง เขียนภาพ และขั้นเล่นบทบาทสมมติ ผ่านกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ และผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน โดยเชื่อมโยงหลักการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดนิทาน โดยเน้นการสนทนาและอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในนิทานการอ่าน กิจกรรมการอ่าน กิจกรรมการฟัง กิจกรรมครูอ่านวรรณกรรม การอ่านร่วมกัน การอ่านตามกัน การอ่านอย่างอิสระ ดังนั้นการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้นิทาน จึงเป็นกิจกรรมที่มีส่วนช่วยกระตุ้นส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางภาษาให้เกิดขึ้นกับเด็กได้ด้วยตนเอง นักเรียนสามารถเรียนรู้การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ที่สัมพันธ์กับเรื่องราวในวรรณกรรมได้อย่างกลมกลืน ซึ่งสอดคล้องกับที่คลื่น (เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ. 2550 : 6 ; อ้างอิงมาจาก Klein. 1991) ที่ว่านักเรียนจะสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งใช้วรรณกรรมที่อ่านเป็นแม่แบบ โดยใช้เรื่องราวในวรรณกรรมเป็นเครื่องมือให้นักเรียนได้แสดงความคิดและความรู้สึกตลอดจนได้นำมาใช้เล่นบทบาทสมมติ ในชีวิตประจำวันของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้จัดประสบการณ์

1.1 การนำหลักการพัฒนาทักษะการพูดของเด็ก โดยใช้นิทานไปใช้ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียน ครู ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริงในกิจกรรม เพื่อให้กระบวนการดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการพูดโดยใช้นิทาน ต้องเลือกวรรณกรรมที่นักเรียนสนใจมีถ้อยคำหรือประโยคซ้ำๆ เพื่อให้เด็กจดจำภาพหรือสัญลักษณ์ได้ดี เพื่อพัฒนาทักษะการพูดของนักเรียนได้เหมาะสมกับวัย

1.3 ครูควรควบคุมเวลา สถานการณ์ ให้เหมาะสมกับความสนใจของเด็ก และดูแลนักเรียนขณะทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด ดังนั้นครูต้องมีวิธีการชี้ชวน ให้กำลังใจ กระตุ้นยั่วยุให้เด็กอยากทำกิจกรรมโดยไม่ใช้เวลานานเกินไป

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาลักษณะการใช้นิทานที่มีต่อทักษะการพูดของเด็กในกิจกรรมอื่น เช่น กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสรี การเล่นตามมุม เป็นต้น

2.2 ควรนำรูปแบบการพัฒนาทักษะการพูดโดยใช้นิทานไปใช้พัฒนาทักษะทางภาษาด้านการเขียนสื่อความกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2.3 ควรมีการนำกระบวนการพัฒนาทักษะการพูดของเด็ก โดยใช้นิทานไปใช้กับนักเรียนโรงเรียนอื่นที่อยู่ในวัยเดียวกันอายุ 5-6 ปี

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546 ก. .

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2546 ข.

เกริก ยุ้นพันธ์. (2544). การเล่านิทาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ณัฐหทัย สร้างสุข. การประเมินผลพัฒนาการทางด้านภาษาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.

นงลักษณ์ กันปัญญา. การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยโดยใช้หนังสือ ภาพ

ประกอบการเล่าเรื่อง หน่วยเที่ยวสวนสะออน. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.

เนื่อน้อง สนับบุญ. ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่านิทาน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.

เบญจจะ คุ้มะสอน. ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม เสริมประสบการณ์ การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2559.

บชุง ตันตวิงศ์. นวัตกรรมการสอนภาษากับธรรมชาติในการอ่านเขียนของเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม. พัฒนาการทางภาษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บรรณกิจเทรดดิ้ง, 2519. ศรียา

นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม. พัฒนาการทางภาษา. กรุงเทพฯ : แวนแก้ว, 2540.

สถิรนนท์ อยู่คงแก้ว. ทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการสรุปกิจกรรมในวงกลมโดยใช้เทคนิคการสร้างสมุดเล่มใหญ่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2550

เอกสารอ้างอิง(ต่อ)

Giffin, Patricia A. “Enhancing the Parent-child Language Development : The Impact of a Parent- intervention Program for Head Start Families.” Dissertation Abstracts International. 69(12) : Dai-A ; 2009

Kraemer, Angelika Natascha. “Engaging the Foreign Language Learner : Using Hybrid Instruction to Bridge the Language-literature Gap,” Dissertation Abstracts International. 69(9) : DAI-A ; Mar, 2008

Dixon, Johnson. “Training Disadvantage Preschoolees on Various Fantasy Activities : Effect on Cognitive Functioning and Impulse control”, Child Development. 2(3) : 367-379 ; 1997.

ภาคผนวก

ภาคผนวกก. แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะการพูด

ภาคผนวกข .แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กก่อนและหลังการจัด
ประสบการณ์การเล่นิทาน

ภาคผนวก ค. ภาพการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็ก โดยใช้

ิทาน

ภาคผนวก.

แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะการพูด

แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะการพูดโดยใช้นิทาน

เรื่อง ร่องเท้าสีแดงของน้องเหมียว

ชั้นการเล่านิทานอ่านให้ฟัง

1. สาระสำคัญ

การเล่านิทานอ่านให้ฟัง เป็นการเล่าหรืออ่านให้เด็กฟัง โดยครูเป็นผู้เล่าและใช้ท่าทางและน้ำเสียงเป็นส่วนประกอบการเล่าเพื่อเป็นการกระตุ้นความนึกคิด ความรู้สึกของเด็ก ๆ จนสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาในรูปแบบคำพูด และบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่องได้อย่างเหมาะสมกับวัย และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตรประจำวัน หรือสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปเล่นตามมุมประสบการณ์ต่างๆ ร่วมกับเพื่อนได้อย่างเหมาะสม

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 เพื่อให้ฟังเด็กแสดงความสนใจและตั้งใจฟังเรื่องราว สามารถบอกชื่อตัวละครและลักษณะของตัวละครนั้น ๆ ได้เหมาะสมกับวัย

2.2 เพื่อให้เด็กสามารถเข้าใจความหมายโดยรวมของเรื่องได้

2.3 เพื่อให้เด็กสามารถอ่านลีลาของภาพจากหนังสือที่ได้ฟังได้

2.4 เพื่อให้เด็กสามารถพูดโต้ตอบ แสดงความคิดเห็นและสรุปความให้เป็นที่น่าสนใจได้

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระที่ควรเรียนรู้

3.1.1 การฟังนิทานเรื่อง ร่องเท้าสีแดงของน้องเหมียว

3.1.2 ตัวละครในเรื่อง ร่องเท้าสีแดงของน้องเหมียว

1) น้องเหมียว

2) คุณแม่น้องเหมียว

3.1.3 ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

1) การช่วยเหลือตนเอง

3.2 ประสบการณ์สำคัญ

3.2.1 การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด

3.2.2 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง

3.2.3 การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ

3.2.4 การฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง คำกลอน

3.2.5 การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก เขียนภาพเขียนขีดเขียนเขียนคล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์(เขียนชื่อตนเอง)

3.2.6 การอ่านในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็กอ่านภาพหรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน/เรื่องราวที่สนใจ

4. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นการเล่านิทานอ่านให้ฟัง

- 4.1 ให้เด็ก ๆ ทำแบบทดสอบก่อนจัดประสบการณ์ 10 ข้อ โดยทดสอบนอกเวลาเรียน
- 4.2 ครูให้เด็ก ๆ นั่งเป็นรูปครึ่งวงกลม แล้วเด็ก ๆ และครูร้องเพลงนับนกพร้อมกัน
- 4.3 ครูและเด็ก ๆ สร้างข้อตกลงร่วมกันในการฟังที่ดื่มมรยาท ไม่คุยกัน ไม่พูดสอดแทรกขณะที่ครูกำลังเล่า ไม่หยอกล้อกัน และนั่งฟังอย่างตั้งใจ
- 4.4 ครูให้เด็ก ๆ กลับตลับ 1-10 แล้วลืมหัดขึ้น ครูเอากล่องกระดาษซึ่งมีตุ๊กตาค้างในไว้ในกล่องให้เด็ก ๆ ดู แล้วสนทนาร่วมกันกับเด็ก โดยครูใช้คำถาม ดังนี้
 - 4.4.1 ในกล่องนี้มีอะไรบางอย่างที่กินได้อร่อย มีสารอาหารสูง กระโดดและมีปีกบินได้เร็ว คนต้องใช้ตาข่ายวิ่งไล่จับ นำมาทอดอร่อยดี เด็ก ๆ คิดว่าในกล่องนี้คืออะไร
 - 4.4.2 ใครอยากออกมาล้วงดูว่าสิ่งที่อยู่ในกล่องคืออะไร ครูขออาสาสมัครออกมาล้วงเด็กผู้ชาย 1 คน และเด็กผู้หญิง 1 คน โดยให้ล้วงทีละคน แล้วให้บอกว่าสิ่งที่อยู่ในกล่องมีลักษณะเป็นอย่างไร แล้วให้เพื่อน ๆ ทาย
- 4.5 ครูแนะนำมประสบการณ์ประจำวันที่ครูจัดไว้ในห้องเรียน ได้แก่ มุมหนังสือมีหนังสือนิทานภาพ เรื่อง ร่องเท้าสีแดงของน้องเหมียวซึ่งมีน้องเหมียวเป็นตัวละครในเรื่องนักเรียนอยากทราบไหมเอ่ยว่าน้องเหมียวจะเป็นนางเอก หรือตัวโกงในเรื่องถ้าอยากรู้ต้องตั้งใจฟัง
- 4.6 ครูชูหนังสือนิทานเรื่อง ร่องเท้าสีแดงของน้องเหมียวชักชวนให้นักเรียนดูภาพจากหน้าปก และนำให้รู้จักส่วนประกอบที่สำคัญของหนังสือ ได้แก่ หน้าปก ปกหลังชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ชื่อผู้วาดภาพ ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง และครูสาธิตวิธีเปิดและปิดหนังสือที่ถูกต้องวิธี ตลอดจนให้เด็กรู้คุณค่าของหนังสือ และประโยชน์ที่ได้จากหนังสือ
- 4.7 ครูอ่านนิทานให้เด็กฟังอย่างมีชีวิตชีวาโดยอาศัยเทคนิคการเล่าเรื่องให้เด็กสนใจฟัง ครูขึ้นต้นเรื่อง ที่เล่าโดยค่อยๆ เริ่มเล่าด้วยเสียงนุ่ม ๆ จังหวะ การเล่าช้า ๆ และเริ่มเร็วขึ้นจนเป็นการเล่าด้วยจังหวะปกติ และครูใช้น้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง แสดงให้สอดคล้องกับลักษณะของตัวละครให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องโดยอ่านให้เด็กฟังช้าๆ ทีละหน้าจนจบ ถ้าภาพยังไม่สามารถสื่อความหมายโดยใช้คำถามง่าย ๆ และให้ดูภาพประกอบทุกหน้าตั้งแต่หน้าปกถึงท้ายปก เพื่อกระตุ้นให้เด็กคิด สามารถพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวละครในเรื่อง
- 4.8 เมื่อครูอ่านจบ เด็กและครูร่วมกันสรุปเรื่องที่ได้อ่าน โดยครูใช้คำถามดังนี้
 - 4.8.1 เด็ก ๆ บอกได้หรือไม่ว่าเรื่องที่ครูเล่ามีชื่อเรื่องว่าอย่างไร
 - 4.8.2 เด็ก ๆ บอกได้หรือไม่ว่าตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง
 - 4.8.3 เด็ก ๆ คิดว่าอะไรเป็นสาเหตุให้ยายเข้าต้องกลืนสัตว์ต่าง ๆ ลงไปในท้อง
 - 4.8.4 ถ้าเด็ก ๆ เป็นยายเข้าเด็ก ๆ จะทำอย่างไร
 - 4.8.5 เด็ก ๆ ได้ข้อคิดอะไรจากนิทานเรื่องนี้

- 4.9 ครูและเด็ก ๆ สรุปเรื่องร่วมกัน

5. สื่อการจัดประสบการณ์ และแหล่งเรียนรู้

- 5.1 กล้องปริศนาคำทายตัวก่กแทน
- 5.2 หนังสือนิทานภาพเรื่อง ร่องเท้าสีแดงของน้องเหมียว
- 5.3 มุมหนังสือ
- 5.4 เพลงนับนก

6. การประเมินผล

6.1 วิธีประเมินผล

- 6.1.1 สังเกตการณ์ฟังนิทานด้วยความสนใจ และตั้งใจและการบอกชื่อและลักษณะของตัวละครในเรื่อง
- 6.1.2 สังเกตการณ์เข้าใจความหมายโดยรวมของเรื่อง
- 6.1.3 สังเกตการณ์อ่านภาพจากหนังสือที่ได้ฟัง
- 6.1.4 สังเกตการณ์พูดโต้ตอบ แสดงความคิดเห็นและสรุปความให้เป็นที่น่าสนใจ

6.2 เครื่องมือประเมิน

แบบสังเกตพฤติกรรมการพูดของนักเรียน

นิทานเรื่อง รองเท้าสีแดงของน้องเหมียว

คุณแม่เหมียวซื้อรองเท้าใหม่ให้น้องเหมียว เป็นรองเท้าบูตสีแดง น้องเหมียวรักรองเท้าคู่นี้มาก จะใส่ครั้งแรกตอนไปเที่ยวทะเลสุดสัปดาห์นี้ ถึงทะเลแล้วได้เวลาอวดรองเท้าคู่มือเสียที่น้องเหมียวชอบทำอะไรด้วยตนเองน้องเหมียวอาบน้ำและแต่งตัวเอง แครองเท้าจะทำไมจะใส่เองไม่ได้แล้วข้างไหนเป็นข้างซ้ายข้างไหนเป็นข้างขวาละข้างซ้ายข้างขวามั้งน้องเหมียวใส่รองเท้าแล้วนะอู๋อู๋น้องเหมียวหกล้มอีกแล้วเนื้อตัวมอมแมมทรายเปื้อนเสื้อผ้าไปหมดเลยเพราะน้องเหมียวใส่รองเท้าผิดข้างเหมือนเดิมน้องเหมียวเกือบร้องไห้แต่ปลอบใจตัวเองว่าไม่เป็นไรเราอายุตั้ง 3 ขวบแล้วเด็กโตเขาไม่ร้องไห้กันหรอกเรื่องแค่นี้สบายมากน้องเหมียวอาบน้ำใหม่แต่งตัวใหม่แล้วก็พยายามใส่รองเท้าอีกครั้ง น้องเหมียวเดินสะดุดรองเท้าตัวเองน้องเหมียวใส่รองเท้าผิดข้างอยู่ดีน้องเหมียวน้ำตาคลอจะร้องไห้ดีไหมนะไม่มองหรอกน้องเหมียวโตแล้วน้องเหมียวตาแดงๆเตรียมจะร้องไห้แต่แล้วก็บอกกับตัวเองว่าคือเรื่องแค่นี้เราไม่ยอมแพ้หรอกน้องเหมียวกับไปอาบน้ำใหม่แต่งตัวใหม่คราวนี้น้องเหมียวค่อยๆก้าวเดินที่ละก้าว โน่นไงแม่เหมียวกำลังเดินมาหาน้องเหมียวแม่เหมียวเดินเข้ามาปลอบน้องเหมียวและช่วยสอนน้องเหมียวใส่รองเท้าลองสังเกตดูนะจ๊ะนี่เท่าที่ใหญ่ที่สุดเรียกว่านิ้วโป้งอยู่ด้านในอย่างอื่นอื่นๆที่เล็กกว่าเลี้ยงตามรองเท้างี้มีรูปร่างเหมือนเท้าหนูรองเท้าข้างซ้ายมีรูปร่างอย่างนี้ส่วนรองเท้าข้างขวามีรูปร่างอย่างนี้แต่ถ้าหนูใส่สลับกันอย่างนี้ก็อ่านหกล้มได้นะจ๊ะไซโยน้องเหมียวใส่รองเท้าเป็นแล้วพอกับพี่เหมียวชมว่าน้องเหมียวเก่งน้องเหมียวโตแล้ว

แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะการพูดโดย เรื่อง เจ้าแพะกับเจ้าแกะ ชั้นการเล่นบทบาทสมมติ

1. สาระสำคัญ

การเล่นบทบาทสมมติ เป็นวิธีที่ผู้สอนสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติขึ้นมาจากความ เป็นจริง และจากตัวละครจากนิทานที่ได้ฟังมาให้เด็ก ๆ ได้แสดงออกโดยใช้การแสดงออกทางความรู้ ความคิด และพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นพื้นฐานในการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เรียน เพื่อพัฒนา ในเรื่องภาษา หลายๆ ด้านพร้อมกัน เช่น การสื่อสารบทละคร การคิดเชิงสร้างสรรค์ การจินตนาการเหตุการณ์สมมุติต่างๆ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 เพื่อให้เด็กสามารถระลึกเรื่องที่ฟังจากการอ่านได้
- 2.2 เพื่อให้เด็กเข้าใจความหมายในรายละเอียดของเรื่องได้
- 2.3 เพื่อให้เด็กได้แสดงความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการในการสื่อความหมายได้
- 2.4 เพื่อให้เด็กสามารถพูดโต้ตอบ แสดงความคิดเห็น และสรุปความให้เป็นที่น่าสนใจ

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระที่ควรเรียนรู้

- 3.1.1 การฟังนิทานเรื่อง เจ้าแพะกับเจ้าแกะ
- 3.1.2 ตัวละครในเรื่อง เจ้าแพะกับเจ้าแกะ
- 3.1.3 ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

3.2 ประสบการณ์สำคัญ

- 3.2.1 การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
- 3.2.2 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับ ตนเอง
- 3.2.3 การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ
- 3.2.4 การฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง คำกลอน

4. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ชั้นการเล่นบทบาทสมมติ

1 ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยคำถามง่าย ๆ ให้เด็ก ๆ เล่าเรื่องที่ครูและเด็ก ๆ แต่งเรื่องเขียน ภาพร่วมกัน โดยครูเปิดกระดานภาพแผ่นใหญ่ที่วาดรูปและเขียนคำหรือประโยคร่วมกันเล่าไปพร้อม ๆ กันกับเด็ก ๆ ครูเปิดภาพไปที่ละหน้า โดยครูกระตุ้นให้เด็ก ๆ ทุกคนได้พูดโต้ตอบ แสดงความคิดเห็น ลำดับเรื่องจนจบ และสรุปความให้เข้าใจ

2. ครูติดกระดานแผ่นใหญ่ที่แต่ละกลุ่มช่วยกันวาดเรียงลำดับบนผนัง

3. ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม และให้นักเรียนจับสลากรูปภาพตัวละครแผ่นเล็ก ใครจำได้ตัวละครตัวไหนก็ให้แสดงบทบาทตามภาพที่ตนจับได้

4. ครูให้เด็กๆ แสดงบทบาทสมมุติตามเนื้อเรื่อง และขออาสาสมัครผู้เล่านิทาน โดยผลัดเปลี่ยนหมุนเวียน

กันเล่าและแสดง โดยครูเป็นผู้กำกับการแสดง

5. ครูให้เด็กนั่งเป็นรูปครึ่งวงกลม แล้วเด็กและครูร่วมกันสรุปเรื่องที่ได้ฟัง โดยครูใช้ คำถามดังนี้
- เด็ก ๆ บอกได้หรือไม่ว่าเรื่องที่ครูเล่ามีชื่อเรื่องว่าอย่างไร
 - เด็ก ๆ บอกได้หรือไม่ว่าตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง
 - เด็ก ๆ ได้ข้อคิดอะไรจากเรื่อง

5. สื่อการจัดประสบการณ์ และแหล่งเรียนรู้

- 5.1 มุมบทบาทสมมติ
- 5.2 แต่งเรื่องเขียนภาพกระดาดภาพแผ่นใหญ่
- 5.3 หนังสือนิทานภาพเรื่อง เจ้าแพะกับเจ้าแกะ
- 5.4 มุมหนังสือ

6. การประเมินผล

6.1 วิธีประเมินผล

- 6.1.1 สังเกตการระลึกเรื่องที่ได้ฟังจากการอ่าน
- 6.1.2 สังเกตการเข้าใจความหมายในรายละเอียดของเรื่อง
- 6.1.3 สังเกตการแสดงความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการในการสื่อความหมาย
- 6.1.4 สังเกตการพูดโต้ตอบ แสดงความคิดเห็น และสรุปความให้เป็นที่เข้าใจ

6.2 เครื่องมือประเมิน

แบบสังเกตพฤติกรรมการพูดของนักเรียน

นิทานเรื่อง แพะและแกะ

เจ้าแพะและเจ้าแกะ
ชอบแะะ ชอบแพะ

ใส่รองเท้าแตะ ชอบร้องแบะแบะ
แต่ไม่ชอบแะะ ที่คนเยอะแยะ

ชอบอยู่ที่แะะ ชอบแกะชอบแะะ

แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาทักษะการพูดโดยใช้นิทาน

เรื่อง เกาะหรรษา

ชั้นการเล่าเองย้าทวน

1. สาระสำคัญ

การเล่าเองย้าทวน เป็นการผลักดันเล่าเองของเด็กๆอีกครั้ง โดยที่ครูอาจจะเป็นคนเริ่มต้นให้ ก่อน แล้วก็ สลับให้เด็ก ๆ เล่าต่อไป โดยให้เนื้อหานั้นปะติดปะต่อกันไปจนจบ นอกจากสนุกแล้ว เด็ก ๆ จะได้มีส่วนร่วม ในการสร้างสรรค์นิทานของเขาเอง ได้ใช้จินตนาการอย่างเต็มที่

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 เพื่อให้เด็กเข้าใจความหมายโดยรวมของเรื่องได้
- 2.2 เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสแสดงความคิดสร้างสรรค์และใช้จินตนาการในการสื่อความหมายได้
- 2.3 เพื่อให้เด็กได้แสดงฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาจนเกิดความแม่นยำได้
- 2.4 เพื่อให้เด็กได้พูดโต้ตอบ แสดงความคิดเห็น และสรุปความให้เป็นที่น่าสนใจได้

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระที่ควรเรียนรู้

- 3.1.1 การฟังนิทานเรื่อง เกาะหรรษา
- 3.1.2 ตัวละครในเรื่อง เกาะหรรษา
- 3.1.3 ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

3.2 ประสบการณ์สำคัญ

- 3.2.1 การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
- 3.2.2 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับ ตนเอง
- 3.2.3 การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ
- 3.2.4 การฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
- 3.2.5 การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก เขียนภาพ เขียนคล้าย ตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์ (เขียนชื่อตนเอง)
- 3.2.6 การอ่านในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็กอ่านภาพ หรือสัญลักษณ์ จากหนังสือนิทาน/เรื่องราวที่สนใจ

4. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ชั้นการเล่าเองย้าทวน

1. ครูและเด็กทบทวนเพลงลูกกบร่วมกัน โดยครูให้เด็กร้องเพลงและทำท่า ประกอบเพลงลูกกบตาม จินตนาการ

2. ครูชูหนังสือนิทานเรื่อง เกาะหรรษาซักชวนให้นักเรียนดูภาพจากหน้าปก แนะนำให้รู้จักส่วน ประกอบที่สำคัญของหนังสือ ได้แก่ หน้าปก ปกหลังชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ชื่อผู้วาดภาพ ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง และครูสาธิตวิธีเปิดและปิดหนังสือที่ถูกต้องวิธี ตลอดจนให้เด็กรู้คุณค่าของหนังสือ และประโยชน์ที่ได้จากหนังสือ

57

3.ครูอ่านนิทานให้เด็กฟังอย่างมีชีวิตชีวาโดยอาศัยเทคนิคการเล่าเรื่องให้เด็กสนใจฟัง ครูขึ้นต้นเรื่อง

ที่เล่าโดยค่อยๆเริ่มเล่าด้วยเสียงนุ่ม ๆ จังหวะ การเล่าช้า ๆ และเริ่มเร็วขึ้นจนเป็นการเล่าด้วยจังหวะปกติ และครูใช้น้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง แสดงให้สอดคล้องกับลักษณะของตัวละครให้เหมาะกับเนื้อเรื่องโดยอ่านให้เด็กฟังซ้ำๆทีละหน้าจนจบ ถ้าภาพยังไม่สามารถสื่อความหมายโดยใช้คำถามง่าย ๆ และให้ดูภาพประกอบทุกหน้าตั้งแต่หน้าปกถึงท้ายปก เพื่อกระตุ้นให้เด็กคิด สามารถพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวละครในเรื่อง

4. ครูกำหนดให้เด็กๆ แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 7 คน โดยการจับกระดาษสีแดง สีเหลือง และสีน้ำเงิน เด็กที่จับได้สีเดียวกันให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน แล้วให้เด็กแต่ละกลุ่มนั่งเป็นรูปครึ่งวงกลม ที่ครูจัดไว้ จากนั้นครูและเด็กสร้างข้อตกลงร่วมกันในการเล่านิทาน เช่นไม่หยอกล้อกัน หรือไม่คุยกันเวลาเพื่อนเล่า และนั่งฟังอย่างตั้งใจ โดยครูแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนได้ช่วยกันเล่านิทาน ช่วยกันปะติดปะต่อเรื่องตั้งแต่ต้นไปจนจบ

5. ครูให้ตัวแทนกลุ่มมาจับสลาก กลุ่มไหนจะเป็นผู้เล่าลำดับที่ 1 , 2 และ 3 ให้แต่ละ กลุ่มได้ช่วยกันเล่ากลุ่มละ 5-10 นาที โดยมีครูดูแลอย่างใกล้ชิด คอยชี้แนะ ย้ำๆ และต่อเติม เรื่องราวให้สมบูรณ์

6. เมื่อเสร็จกิจกรรม เด็กและครูร่วมกันสรุปเรื่องที่ได้อ่าน

5. สื่อการจัดประสบการณ์ และแหล่งเรียนรู้

- 5.1 เพลงลูกกบ
- 5.2 กระดาษสีแบ่งกลุ่ม
- 5.3 หนังสือนิทานภาพเรื่อง เกาะหรรษา
- 5.4 มุมหนังสือ

6. การประเมินผล

6.1 วิธีประเมินผล

- 6.1.1 สังเกตการเข้าใจความหมายโดยรวมของเรื่อง
- 6.1.2 สังเกตการแสดงความคิดสร้างสรรค์ และใช้จินตนาการในการสื่อความหมาย
- 6.1.3 สังเกตการฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาจนเกิดความแม่นยำ
- 6.1.4 สังเกตการพูดโต้ตอบ แสดงความคิดเห็น และสรุปความให้เป็นที่น่าสนใจ

6.2 เครื่องมือประเมิน

แบบสังเกตพฤติกรรมการพูดของนักเรียน

นิทานเรื่อง เกาะหรรษา

ลีลากับชาลี ไปเที่ยวเกาะ ที่เกาะมีป่าละเมาะ กับรถไฟเหาะ ลีลากับชาลีใจไม่เสาะ
จะขึ้นรถไฟเหาะ เข้าไปในป่าละเมาะ ในป่าละเมาะมีลิงเกาะอยู่บนต้นเงาะ ลิงกินเงาะดู
น่าอร่อยเหาะ ชาลียากินเงาะ ชาลีทะเลาะกับลิงเพราะ แย่งเงาะ ลิงหนีขึ้นต้นเงาะ
หัวเราะชาลี ชาลีพูดของเอ้าะ เอ้าะ เอ้าะ ชาลีกับลิง กินเงาะอร่อยเหาะในป่าละเมาะ

ภาคผนวกจ.

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเล่นทาน

สังเกตวันที่ 1

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กก่อนการจัดประสบการณ์การเล่นทาน

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤษณ์ท์ ประเสริฐลาภ			/			/			/	3
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล		/				/			/	4
เด็กชายธันวา แก้วกล้า		/				/			/	4
เด็กชายกวีณ ศุภย์ศรี			/			/			/	3
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ			/			/			/	3

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กหลังการจัดประสบการณ์การเล่นทาน

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤษณ์ท์ ประเสริฐลาภ	/			/				/		8
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล	/				/			/		7
เด็กชายธันวา แก้วกล้า		/			/		/			7
เด็กชายกวีณ ศุภย์ศรี	/				/		/			8
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ		/		/				/		7

สังเกตวันที่ 2

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กก่อนการจัดประสบการณ์การเล่น

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤษณ์ ประเสริฐลาภ			/			/			/	3
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล		/			/				/	5
เด็กชายธันวา แก้วกล้า		/				/		/		5
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี			/			/			/	3
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ			/			/			/	3

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กหลังการจัดประสบการณ์การเล่น

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤษณ์ ประเสริฐลาภ		/		/				/		7
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล		/		/			/			8
เด็กชายธันวา แก้วกล้า	/			/			/			8
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี	/			/			/			7
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ		/		/				/		8

สังเกตวันที่ 3

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กก่อนการจัดประสบการณ์การเล่น

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤษณ์ ประเสริฐลาภ			/			/			/	3
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล		/				/			/	4
เด็กชายธันวา แก้วกล้า			/			/			/	3
เด็กชายกวิน ศูนย์ศรี			/			/		/		4
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ			/			/			/	3

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กหลังการจัดประสบการณ์การเล่น

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤษณ์นัท ประเสริฐลาภ	/			/				/		8
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล		/		/			/			8
เด็กชายธันวา แก้วกล้า		/		/				/		7
เด็กชายกวิน ศูนย์ศรี	/			/			/			9
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ		/		/			/			8

สังเกตวันที่ 4

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กก่อนการจัดประสบการณ์การเล่น

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤตนันท์ ประเสริฐลาภ			/			/			/	3
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล		/				/		/		5
เด็กชายธันวา แก้วกล้า	/					/		/		4
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี			/			/		/		4
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ		/				/			/	4

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กหลังการจัดประสบการณ์การเล่น

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤตนันท์ ประเสริฐลาภ	/				/			/		7
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล		/		/			/			8
เด็กชายธันวา แก้วกล้า	/			/				/		8
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี	/			/				/		8
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ	/			/			/			9

สังเกตวันที่ 5

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กก่อนการจัดประสบการณ์การเล่นทาน

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤตนันท์ ประเสริฐลาภ			/			/			/	3
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล			/			/			/	3
เด็กชายธันวา แก้วกล้า			/		/			/		4
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี			/			/			/	3
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ			/			/			/	3

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กหลังการจัดประสบการณ์การเล่นทาน

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤตนันท์ ประเสริฐลาภ	/			/			/			7
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล	/			/				/		7
เด็กชายธันวา แก้วกล้า	/			/			/			9
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี	/			/			/			8
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ		/			/			/		7

สังเกตวันที่ 6

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กก่อนการจัดประสบการณ์การเล่นทาน

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤตนันท์ ประเสริฐลาภ			/			/			/	3
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล		/			/			/		6
เด็กชายธันวา แก้วกล้า	/					/		/		5
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี			/			/			/	3
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ			/			/			/	3

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กหลังการจัดประสบการณ์การเล่นทาน

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤตนันท์ ประเสริฐลาภ	/			/			/			9
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล	/			/				/		8
เด็กชายธันวา แก้วกล้า	/			/			/			9
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี	/			/			/			9
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ	/			/			/			9

สังเกตวันที่ 7

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กก่อนการจัดประสบการณ์การเล่น

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤษณ์ ประเสริฐลาภ			/			/			/	3
เด็กชายนันทวัฒน์ อินทรกุล			/			/			/	3
เด็กชายธันวา แก้วกล้า			/			/		/		4
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี			/			/			/	3
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ			/			/			/	3

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กหลังการจัดประสบการณ์การเล่น

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤษณ์ ประเสริฐลาภ		/		/			/			8
เด็กชายนันทวัฒน์ อินทรกุล	/				/		/			8
เด็กชายธันวา แก้วกล้า		/		/			/			8
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี	/			/				/		8
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ	/				/		/			8

สังเกตวันที่ 8

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กก่อนการจัดประสบการณ์การเล่นทาน

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤตนันท์ ประเสริฐลาภ			/			/			/	3
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล			/		/				/	4
เด็กชายธันวา แก้วกล้า	/					/		/		5
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี			/			/		/		4
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ			/			/			/	3

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กหลังการจัดประสบการณ์การเล่นทาน

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤตนันท์ ประเสริฐลาภ	/				/		/			8
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล	/			/			/			9
เด็กชายธันวา แก้วกล้า	/			/				/		8
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี		/			/		/			7
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ	/			/				/		8

สังเกตวันที่ 9

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กก่อนการจัดประสบการณ์การเล่นทาน

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤตนันท์ ประเสริฐลาภ			/			/	/			5
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล		/			/			/		4
เด็กชายธันวา แก้วกล้า			/			/		/		4
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี			/			/			/	3
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ			/		/				/	4

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กหลังการจัดประสบการณ์การเล่นทาน

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤตนันท์ ประเสริฐลาภ		/		/			/			8
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล		/			/			/		8
เด็กชายธันวา แก้วกล้า	/			/				/		8
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี	/				/		/			8
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ	/				/		/			8

สังเกตวันที่ 10

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กก่อนการจัดประสบการณ์การเล่นทาน

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤตนันท์ ประเสริฐลาภ			/			/			/	3
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล		/			/			/		5
เด็กชายธันวา แก้วกล้า			/			/		/		4
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี			/			/			/	4
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ			/			/			/	3

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กหลังการจัดประสบการณ์การเล่นทาน

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤตนันท์ ประเสริฐลาภ	/				/		/			8
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล	/			/				/		8
เด็กชายธันวา แก้วกล้า	/			/				/		8
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี	/				/		/			8
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ	/				/		/			8

สังเกตวันที่ 11

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กก่อนการจัดประสบการณ์การเล่นทาน

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤตนันท์ ประเสริฐลาภ			/			/			/	3
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล		/			/			/		6
เด็กชายธันวา แก้วกล้า	/					/		/		4
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี			/			/			/	3
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ		/				/	/			6

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กหลังการจัดประสบการณ์การเล่นทาน

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤตนันท์ ประเสริฐลาภ	/			/			/			9
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล	/			/			/			9
เด็กชายธันวา แก้วกล้า			/		/		/			8
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี	/			/			/			9
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ	/			/			/			9

สังเกตวันที่ 12

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กก่อนการจัดประสบการณ์การเล่นทาน

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤตนันท์ ประเสริฐลาภ		/				/			/	4
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล		/			/			/		6
เด็กชายธันวา แก้วกล้า	/					/		/		5
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี	/					/		/		7
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ			/			/			/	3

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กหลังการจัดประสบการณ์การเล่นทาน

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤตนันท์ ประเสริฐลาภ	/			/			/			9
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล	/			/			/			9
เด็กชายธันวา แก้วกล้า	/			/			/			9
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี	/			/			/			9
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ	/			/			/			9

สังเกตวันที่ 13

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กก่อนการจัดประสบการณ์การเล่นทาน

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤตนันท์ ประเสริฐลาภ			/			/			/	3
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล		/			/			/		4
เด็กชายธันวา แก้วกล้า	/					/		/		6
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี		/				/		/		5
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ			/			/			/	3

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กหลังการจัดประสบการณ์การเล่นทาน

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤตนันท์ ประเสริฐลาภ	/			/			/			9
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล	/			/				/		8
เด็กชายธันวา แก้วกล้า	/			/			/			9
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี	/			/			/			9
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ	/			/			/			9

สังเกตวันที่ 14

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กก่อนการจัดประสบการณ์การเล่นทาน

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤตนันท์ ประเสริฐลาภ			/			/			/	3
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล			/		/			/		4
เด็กชายธันวา แก้วกล้า	/					/		/		6
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี			/			/	/			5
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ			/			/			/	3

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กหลังการจัดประสบการณ์การเล่นทาน

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤตนันท์ ประเสริฐลาภ	/			/			/			9
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล	/			/			/			9
เด็กชายธันวา แก้วกล้า		/		/			/			8
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี	/			/			/			9
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ	/			/			/			9

สังเกตวันที่ 15

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กก่อนการจัดประสบการณ์การเล่นทาน

ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤตนันท์ ประเสริฐลาภ		/				/			/	4
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล		/				/			/	4
เด็กชายธันวา แก้วกล้า	/					/			/	5
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี			/			/		/		4
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ			/			/		/		4

แบบสังเกตพฤติกรรมทักษะการพูดของเด็กเล็กหลังการจัดประสบการณ์การเล่นทาน

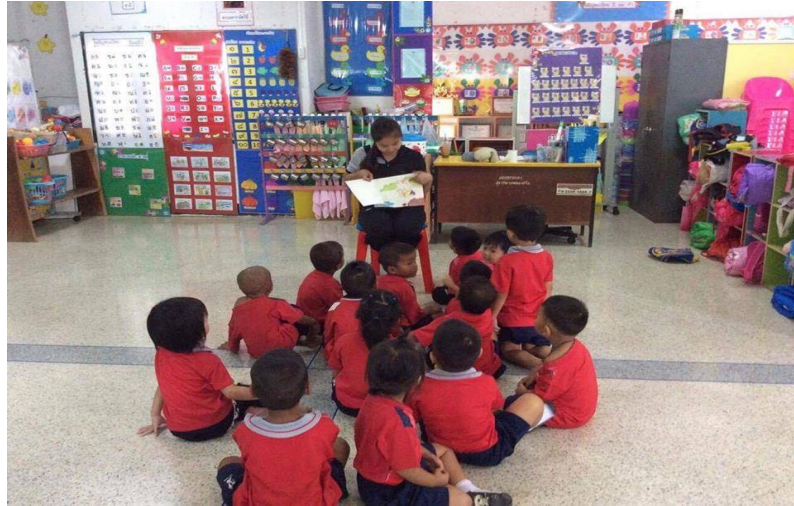
ชื่อ-นามสกุล	รายการการสังเกต									คะแนนรวม
	พูด/บอก ความหมาย ของคำ			พูดเป็น ประโยค			พูดเป็น เรื่องราว			
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
เด็กชายกฤตนันท์ ประเสริฐลาภ	/			/			/			9
เด็กชายนนทวัฒน์ อินทรกุล	/			/			/			9
เด็กชายธันวา แก้วกล้า	/			/			/			9
เด็กชายกวิน ศุภย์ศรี	/			/			/			9
เด็กชายธนวรรณ มานูจำ	/			/			/			9

ภาคผนวก ฉ.

ภาพการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็ก โดยใช้นิทาน

ภาพการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็ก
ด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน
วันที่ 1

ภาพการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็ก
ด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน
วันที่ 2

ภาพการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็ก
ด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน
วันที่ 3

ภาพการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็ก
ด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน
วันที่ 4

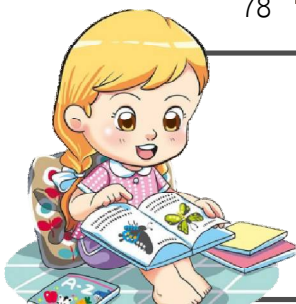
ภาพการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็ก
ด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน
วันที่ 5

ภาพการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็ก
ด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน
วันที่ 6

78

ภาพการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็ก
ด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน
วันที่ 7

ภาพการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็ก
ด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน
วันที่ 8

ภาพการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็ก
ด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน
วันที่ 9

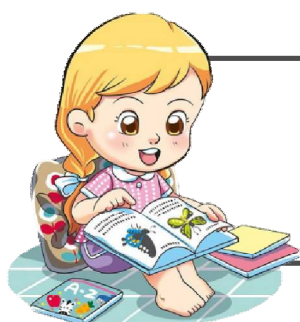
ภาพการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็ก
ด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน
วันที่ 10

80

ภาพการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็ก
ด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน
วันที่ 11

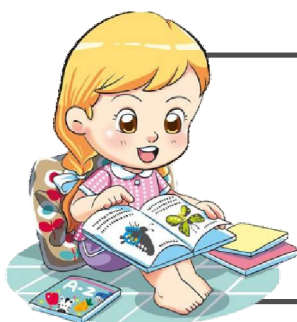
ภาพการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็ก
ด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน
วันที่ 12

81

ภาพการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็ก
ด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน
วันที่ 13

ภาพการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็ก
ด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน
วันที่ 14

ภาพการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดของเด็กเล็ก
ด้วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทาน
วันที่ 15

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล นางอนงนาฏ พรไชย
วัน เดือน ปีเกิด 1มีนาคม2525
สถานที่เกิด จังหวัดกาญจนบุรี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 48/1ม.1ต.หนองปรือ อ.หนองปรือ จ.กาญจนบุรี71220

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2537	จบประถมศึกษา โรงเรียนวัดหนองปรือ
พ.ศ.2540	จบมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์
พ.ศ.2544	จบป.ว.ช.วิทยาลัยบริหารธุรกิจ กาญจนบุรี
พ.ศ.2547	จบป.ว.ส.วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี
พ.ศ.2551	จบปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
พ.ศ.2560	กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ปัจจุบัน ทำงานเป็นผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี